Hayat

SAYI: 9
23 ŞUBAT 1961
125 KURUŞ

Bu Sayıda

Eski Ramazanlardan Hâtıralar

Orta Sahifelerde
5 renkli tablo halinde
"ULUDAĞDA KIŞ„

Şahsiyetinizin ifadesi...

Cebinizde taşıdığınız Banka Hesap Cüzdanınız, şahsiyetinizi belirten hususiyetlerden biridir. Bu, bir İş Bankası hesap defteri ise, SİZ, ileriyi gören, seçmesini bilen, menfaatlerini gözeten, olgun bir kimsesiniz demektir.

TÜRKİYE İŞ BANKASI

paranızın... istikbalinizin emniyeti

Bu Sene
31.300
hesap sahibine
9
MİLYON

FAAL d - 692

Hayat

MICHELE MORGAN

HAFTALIK MECMUA

YIL: 5 SIRA No.: 229
SAYI: 9 CİLT I 1961

SAHİBİ: Şevket RADO
Telefon: 22 52 50

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ:
Hikmet Feridun ES
Telefon: 22 29 19

YAZI HEYETİ:
Sadun Altuna, Fikret Arıt, Hikmet Andaç, Orhan Tahsin, Kemaleddin Tuğcu, Turgut Etingü, Adnan Erim, Muallâ Bayraktar, İhsan Tayşılı, Turgut Bıçakçıoğlu. **Resim:** Ayhan Erer. **Fotoğraf:** Inal Tengızman, Erol Dernek, Necdet İşler. **Ankara Bürosu:** Ulus Meydanı, Hükümet Cad. No. 1, Kat 5. Yılmaz Çetiner, Foto Ozan Sağdıç. Telefon: 11 44 45. **Ajanslar:** Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

BU SAYIDA MESUL MÜDÜR:
Sadun ALTUNA

TELİF HAKLARI:
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Gönderilen yazı ve resimler basılsın veya basılmasın iade edilmez.

BASILDIĞI YER:
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi, Divanyolu Türbedar sokak No: 22 İstanbul. Santral: 22 48 88

MUHASEBE VE ABONE:
Telefon: 27 49 52 Cağaloğlu, Çatalçeşme sokak, Aydınlık Han, Kat 2.

İLÂNLAR:
Türk Basın Birliği Resmî İlânlar Limited Ortaklığından verilen, tekniğimize uygun her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI:
(Türkiye için)
Yıllık (52 Sayı) 60 T. L.
6 Aylık (26 Sayı) 30 T. L.
Yabancı memleketler için 100 T. Lirası karşılığı (âdi posta ile)
Yıllık : 11 $ veya 4 £
6 Aylık : 5.50 $ veya 2 £
Kıbrısta satış fiatı: 100 mil
Hayat mecmuası yabancı memleketlerde Dolâr olarak 15 Cent'e, İngiliz Lirası olarak 1 Shilling'e veya bunların karşılığı olan fiatla satılır. Abone olmak istiyenler yukarıda yazılı Dolâr veya İngiliz Lirasını T. C. Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alırlar. Uçakla gönderilecek abonelerden uçak posta masrafı ayrıca tahsil edilir.

Bu mecmua «Basın Ahlâk Yasası»na uymağı kabul etmiştir.

Yurtta ve Dünyada Hayat

GÜNEŞ TUTULDU

Güneş tutulması öteden beri büyük bir tabiat hâdisesi olarak insanların ilgisini çekmiştir. Bir asır içinde ortalama altmış defa güneş tutulur. Ama tam tutulmaların gölgesi ekseriya okyanuslar üzerine düşer, insanların kesif olduğu mıntakalardan görünmez. Bu defaki tutulma televizyonla milyonlarca insana gösterilmiştir. Bilhassa Kuzey İtalya ve Yugoslavyadan gayet açık şekilde takibedilmiştir. Ama en berrak ve uzun zaman göründüğü yer Rusya olmuştur. Memleketimizin hemen her tarafından görülmüş olan tutulma olayı, İstanbulda 15 şubat günü saat 8.40 ta başlamış, 11.13 e kadar sürmüştür. Havanın kapalı olması yüzünden bütün safahatı tamamen görülemiyen olayı yine de birçok meraklı takibetmiştir. Resim bunlardan birkaçını gösteriyor...

DONDURUCU SOĞUĞA RAĞMEN

Bu yıl dünyanın her tarafında kış şiddetli geçti. Avrupanın ve Amerikanın birçok gölleri dondu. Bütün bu göllerin üzerinde, hattâ içinde çeşitli sporlar da yapıldı. Hani bu kış kıyametta bir gölün dondurucu sularına girmek yabana atılır gibi bir hareket değil. Buna budalalık diyecekler de çıkacaktır. Ama Amerikada buzları kırarak göle girme yarışmasına katılan fotoğraftaki İsveçli sporcular aynı fikirde olmadıklarını memleketlerinde yaptıkları antrenmanla anlatmak istiyorlar. Belki vücutları donmuş ama neşelerini yine de kaybetmemiş gibi görünüyorlar...

ANDERSEN ARMAĞANI — Vali Refik Tulga, Dede Korkut Masalları kitabı dolayısiyle, Eflâtun Cem Güney'e, geçenlerde Milletlerarası Hans Christian Andersen Armağanı beratını verdi.

ŞANSI AÇIK — Yüksek Adalet Divanı Başkanı Salim Başol geçenlerde Hilton'da verilen Kimyagerler Balosu'nun piyangosundan güzel bir vazo ile bir şişe parfüm kazandı. Resimde Başol hediyelerden biri olan vazoyu alırken görülmektedir...

VİYANALI SANATÇILAR — Son günlerde Hilton'da bir de Avusturyalılar balosu tertiplendi. Sabaha kadar neşe içinde geçen baloya Viyana Devlet Operası balesinden iki solist de katıldı. Resimde sanatkârlar dansları sırasında görülüyor.

EN YAKIN DOSTU — Miami Deniz Akvaryumunda çekilmiş olan bu resim hayvanla insan münasebetlerinin en güzel örneğidir. Bir yunus balığının bir insanı öpmek için sudan yarım metre sıçraması bunu ifade etmiyor mu?

GAZETECİLERDEN KAÇIYOR

Marilyn Monroe, Miller adı ile girdiği Payne - Whitney kliniğinden adres bırakmadan ayrıldı. Ama birkaç gün sonra izi bulundu. Gazetecilerin elinden kurtulmak için klinik değiştirerek Columbia Üniversitesinin Presbyterian Hastanesine sığındığı anlaşıldı. İşte son günlerde sinirleri adamakıllı bozulan Marilyn Monroe'nun son resimlerinden biri.

1961 İlkbahar Modası Acaba Ne Gibi Yenilikler Getiriyor ?...

Hayat Bu sualin cevabını size gelecek sayısında verecek.

28 şubat günü neşir ambargosu kalkacak olan 1961 İLKBAHAR MODASI'nın en güzel örneklerini 2 mart tarihli sayımızda nefis bir albüm halinde bulacaksınız.

Dikkat: Paris'te dahi aynı günde neşredilecek olan bu modelleri görmeden lütfen elbisenizi ısmarlamayınız.

Gelecek hafta bir Hayat almayı unutmayınız...

Daha Mutlu Bir Gelecek İçin

Kongo'da kanlı olaylar devam ederken, bunun yanı başında yeni doğumlar birbirini takibetmektedir. Yeni nesillerin sıhhatli olması ve faydalı yetişmesi için, Kongo'lu annelere doğumlarından önce ve doğumdan sonra, çocuk için lüzumlu bilgiler veren kurslar açılmıştır. Çocuk bakımı dersleri mahallî bir klinikte ücretsiz olarak gösterilmekte, fazla kültürü olmıyan anneler için büyük faydalar sağlamaktadır. Kongo, bu çocukları daha mutlu bir istikbal için hazırlıyor.

Öldürülmesi Siyaset Dünyasını Alt Üst Eden Adam

Lumumba

LUMUMBA adını bundan bir sene öncesine kadar kimse bilmezdi. Bugün bu isim, hürriyet ve istiklâl ülküsünü benimsemeğe kararlı olan fide halindeki Afrika devletleri arasında bir sembol haline gelmiş bulunuyor. Gerçi Lumumba artık yaşamıyor, ama giriştiği mücadeleyi tamamlamak azminde olan insanların sayısı bugün hiç de küçümsenecek gibi değil. Bağlı olduğu milletin büyük bir kısmı onun yolunda yürümeğe and içmiştir. Kongo'nun önemli bir bölgesi sayılan Katanga'da gittikçe kızışan bir kaynaşma var. Kor halinde yayılan bir ateş her an birdenbire alevlenebilir. Liderlerini kaybetmiş bulunan Lumumba taraftarlarının durumu şimdi biraz güçleşmiş gibi görünüyor. Lumumba'yı hapse attıran Katanga Başkanı Moiz Çombe; hükümetten bol yardım görüyor. Emrindeki kuvvetleri Avrupalı kumandanlar idare ediyorlar. Bu kuvvetler halen Lumumba'nın mensub olduğu Kuzey Katanga'daki Baluba'lara hücum etmektedirler. Karşı taraf kuvvet bakımından üstün olmakla beraber, Balubalarda da mücadele azmi ve nefret hissi var. İşte Lumumba'nın merhametsizce öldürülüşü bu nefreti bir kat daha arttırmış bulunuyor. Milleti için kutsal olan gayesi uğruna genç yaşında ölen Lumumba, bundan 35 sene önce Kasai eyaletinin küçük bir köyünde dünyaya gelmişti. Şimdi de aynı köyden 500 kilometre uzakta bulunan Katanga'nın başka bir köyüne gömülmüş bulunuyor. Çocukluğu hep o havalide geçmişti. Bir Amerikan misyoneri ona okuma - yazma öğretti. Sonradan bir ilkokula gitti. Okulu bitirdikten sonra da postanede bir iş buldu. Bir müddet bu işte çalıştı. Nihayet bir dükkân açıp hayatını kendi gayretiyle kazanmağa başladı. Daha genç yaşta iken, arkadaşları arasında siyasi fikirleri ile ün salmıştı. Yakınlarının telkini ve fikirlerinin kuvveti ile 1959 ekiminde «Kongo Millî Harekâtı»nı hazırladı. Muhtelif eyaletleri ve kabileleri birleştirme ülküsünü etrafa aşılamağa çalıştı. Kısa zamanda ülküsü büyük bir sahaya yayıldı. Başkan Kasavubu'nun Sovyetlerden yardım isteme fikrine iştirak etmedi. O Amerikalılarla anlaşmayı tercih ediyordu. Ama geçen eylülde Lumumba'nın rakipleri ona karşı harekete geçtiler. Başkan Kasavubu tarafından, kazanmış olduğu başvekillik mevkiinden atıldı. Bir müddet sonra da o zamanki yarbay (şimdiki general) Mobutu kendisini hapsetti. Lumumba birleşme tezini savunuyordu. Kasavubu ve diğerleri ise, federal bir birlik kurmak gayesini güdüyorlardı. Son defa arkadaşlarıyle beraber hapisten kaçmağa muvaffak olan Lumumba yakalanarak meçhul bir semte götürüldü ve bilindiği gibi merhametsizce öldürüldü. Lumumba'nın ölümü ile, federal idare taraftarları kuvvet kazanmış oldular. Ama için için kaynıyan Afrikanın çok yakın bir gelecekte büyük hâdiselere sahne olacağı muhakkak gibidir. Lumumba'nın fikrini benimsiyen çok olduğu gibi, bütün dünyada onun yolunu destekliyenlerin sayısı da küçümsenecek gibi değildir. Bu siyah liderin ölümü siyaset dünyasını alt üst etmiş bulunuyor. Ölüm olayı birçok yerlerde protesto nümayişlerine sebep oldu. Afrikadaki karışıklıkların sonunun nereye varacağını şimdiden kestirmek imkânsız...

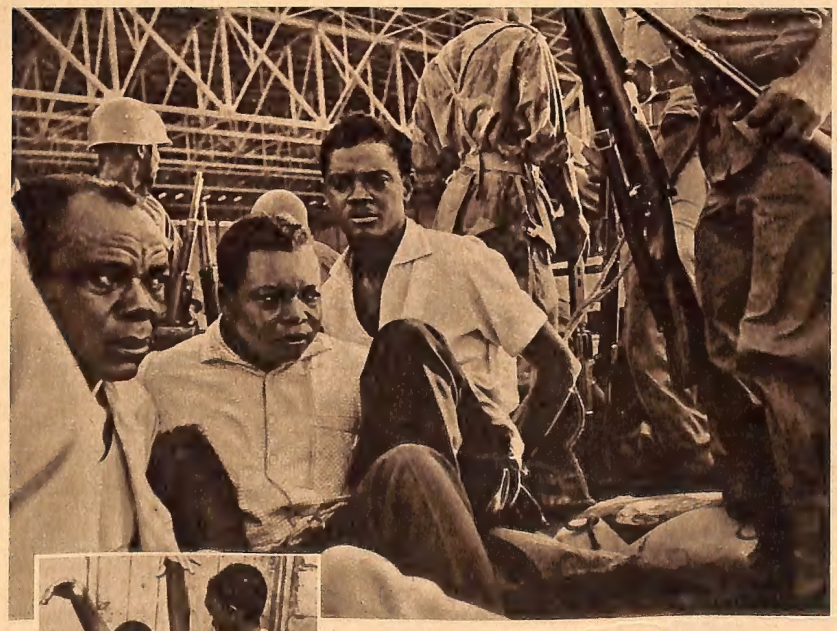

Ölümünden önce Üstte, eski Kongo Başbakanı Patrice Lumumba ve yardımcıları, o vakit yarbay olan Mobutu'nun birlikleri tarafından yakalandığı sırada, Leopoldville hava alanında bağlı olduğu halde Thysville hapishanesine sevkedilmesini bekliyor. Hapiste kendisine çok fena davranıldığı anlaşılmıştır. Yanda Bayan Opanga Pauline Lumumba 2 yaşındaki oğlu Rolan Gilbert'le birlikte, Leopoldville'in Afrikalılar mahallesindeki evinin önünde, hapse atılan kocasının hayatından endişe ettiği için büyük bir üzüntüyle feryadedip, ağlarken görülüyor.

Sohbet Köşesi

DAHA İYİ YAŞAMAK İSTEĞİ

İNSANLARI teker teker kalkındıran, daha refahlı, daha konforlu bir hayat yaşamalarını temin eden şey onlardaki «daha iyi yaşamak isteği» dir. Eğer bir insanda daha iyi yaşamak isteği yoksa o, hayatını iyiye doğru götüremez, olduğu yerde kalır... Fakat bu istek ne kadar şiddetli olursa kalkınması da o kadar çabuk olacaktır. Zaten çalışmak da bu isteğin eserinden başka bir şey değildir.

Siz fakir bir ailenin çocuğu olarak dünyaya gelmişsiniz. Harap bir kulübede, en fena şartlar altında büyürsünüz. Türlü mahrumiyetlere katlanır, yokluklar içinde yuvarlanırken yegâne ümidiniz günün birinde daha iyi bir hayata kavuşmaktır. Böyle bir ümit olmasa, pek çok insan için, yaşamak pek değerli bir şey sayılmaz. Bir gün sizin de daha iyi bir eviniz, daha rahat bir yatağınız, güzel döşenmiş bir odanız olacaktır. Çoluk çocuğunuzu, hiçbir şeyden mahrum bırakmıyacak şekilde yaşatıp büyütmeyi hayal edeceksiniz. Eviniz küçük gelecek, büyüteceksiniz. Güzel giyinmeye, güzel şeylere sahip olmıya heves edeceksiniz. Başkaları gibi sizin de evinizde kaloriferiniz, buz dolabınız, radyonuz, çamaşır makineniz, hattâ otomobiliniz neden olmasın? Onları da istemek, onları da temin etmiye çalışmak sizin hakkınızdır.

İçinde yaşadığımız dünyada tam bir insan gibi ömür sürmenin hudutları çok genişlemiştir. Namus ve şerefi muhafaza ederek, kimsenin hakkını yemiyerek, kanunların bahşettiği imkânlar içinde çalışarak, ama çok çalışarak zengin olmak pekâlâ mümkündür. Zengin olduğunuz zaman da çok daha renkli bir hayat yaşamak sizin gayretinizin karşılığıdır; emeğinizin, zekânızın, bilginizin mükâfatıdır.

İşte insanlar eğer çalışıyorlarsa, eğer gecelerini gündüzlerine katarak, türlü tehlikelere göğüs gererek, karşılarına çıkan imkânları iyi kullanarak, hattâ bazan batıp bazan çıkarak çalışıyorlarsa hep o gayeye ulaşmak, o daha iyi yaşamak imkânlarına kavuşmak için çalışıyorlar. Yeryüzünden bu ümidi kaldırınız; şu hayat seviyesinin üstünde bir hayat seviyesi kurmayı yasak ediniz; insanlarda çalışma hevesinin söndüğünü, yaratma gücünün azaldığını göreceksiniz. «Bir lokma ve bir hırka için daha fazla çalışmıya ne lüzum var?» diyerek hiçbir işe el sürülmediğini, cemiyette çalışma temposunun yavaşladığını, hayatı renklendiren güzel şeylerin ortadan yavaş yavaş kaybolduğunu ve yenilerin de meydana çıkmaz olduğunu göreceksiniz.

Bugünkü medeniyet muhakkak ki insanların daha iyi yaşamak isteklerinin bir neticesidir. Hürriyetin kardeşi olan bu istek ne kadar serbest bırakılırsa cemiyetler o kadar gelişiyor; bu istek kısıldığı, önüne hudutlar çekildiği zaman ise cemiyet fertler tarafından gelecek kalkınma gayretlerinden mahrum kaldığı için sönükleşiyor. Çünkü etrafımızda, tabiatın verdikleri dışında, gördüğümüz her şey insanların eseridir. Bu eserler de insanların daha iyi yaşamak, daha rahat bir ömür sürmek, hattâ doğrudan doğruya cemiyete de değil, düpedüz kendilerine faydalı olmak gayretlerinin mahsulüdür. Fakat insanın kendisi için sarfeder göründüğü bu gayret cemiyetin kalkınmasında en büyük rolü oynuyor. Kendisi için ağaç diken adamın muhitini yeşillendirmesi gibi.

Dünyanın bugün refah içinde olan milletleri böyle, fertler yolu ile kalkınmıştır. İnsanlara daha iyi yaşamak fırsatı vermiyenler, daha iyi yaşamak ümidini kaldıranlar ise daha kırk yıl bekleseler aradıkları cennete kavuşamıyacaklardır.

ŞEVKET RADO

HAZRETİ MUHAMMEDİN HAYATI

El'Esvedin Karısı Bağırdı: "İçeri Girmeyiniz, Peygamber Allah İle Konuşuyor!...„

9

YAZAN: RAYMOND LEROUGE
TERCÜME EDEN: HAMDİ VAROĞLU

Peygamber, Kaatilin Silâhını Kaptı

TAŞLANAN ŞEYTAN Mukaddes Kitaplara nazaran işte tam bu noktada, birinci Camra denilen yerde Hz. İbrahim'in karşısına şeytan çıkmıştı. İbrahim hemen yerden taşlar alarak şeytanı kovalamış ve kaçırmıştı. Şimdi asırlardan sonra Müslümanlar Arafat dönüşü aynı şeyi yapıyorlar...

BİR gün, Hazreti Muhammed, bir hurma ağacının gölgesinde dinleniyordu. Bir ayak sesiyle uyandı. Karşısında Mekkeli bir asker duruyordu. Asker, kılıcını havaya kaldırarak:

— Ya Muhammed, dedi, seni şimdi bu muharip Du'sur'un elinden kim kurtarabilir?

Muhammed sükûnetle cevap verdi:

— Allah!

Mekkeli asker, Peygambere saldırdı. Fakat telâşından, ayağı bir taşa takıldı, silâhı elinden düştü. Peygamber, silâhı kaptı ve müstehzi, sordu:

— Ya Du'sur! Şimdi seni bu Muhammed'in elinden kim kurtarabilir?

Du'sur, kendinden geçmiş bir halde:

— Hiç kimse! diye cevap verdi.

Hazreti Muhammed, bunun üzerine:

— Merhameti benden öğren! dedi ve bir el işaretiyle onu uzaklaştırdı.

Buna mukabil, tek tek veya kalabalık halde onun eserine hücum edenlerin, Du'sur'un ve daha başka bazı münkirlerin, talih eseri olarak faydalandıkları bu merhamete nail olma ümitleri yoktu.

Peygamberin hayatının son yıllarında, İslâm camiasının kendi içinden, birkaç tane peygamber türedi. Hazreti Muhammed'in öleceğini bildikleri için yerine göz dikmişlerdi. Fakat Medine'nin hâkimi, bu sahte miraşçılara göz yumacak adam değildi. Bunlar, kendisine zarar vermekten belki âciz kişilerdi. Fakat taraftar toplıyabilirler ve Peygamberin meşru halifesinin işini güçleştirebilirlerdi.

Bunların en tanınmışı ve belki de en tehlikelisi El'Esved isimli birisi idi ki San'a şehrinde otururdu.

Bu adam, aleyhinde sefer açılmasını gerektirecek derecede önemli olmadığından, Hazreti Muhammed, onun tafralarına bir son verme işini, gözünü budaktan sakınmaz iki kişiye bırakttı. Bunlar, yalancı peygamber El' Esved'in karısiyle gizlice anlaşarak, uykuda iken onun odasına girmeye muvaffak oldular.

El'Esved sıçrıyarak uyanmış, tehlikeyi sezince bağırmağa başlamıştı. Muhafızları koşuştular. Karısı içerden:

— Girmeyin! diye seslendi. Peygamber, Allahla konuşuyor.

Bununla beraber, biraz sonra, kadın kapıyı açtı. El'Esved'in gövdesi bir tarafta idi, başı bir tarafta.

Kendini feda edercesine âlicenap, iştiğrak derecesinde idealist olan Muhammed, savaş kaidelerinin kendisine yüklediği çetin disiplini asla gözden uzak tutmamıştır. Kinin aşk kadar gerçek bir kuvvet olduğunu biliyor, bu kuvvetin, velev yumuşak bir sözle dahi erimiyeceğini, velev baharın bütün müjdelerini içinde taşıyan bir solukla dahi dağıtılamıyacağını biliyordu. Kendini hayır işlerine vermiş bir kahraman, silâhlı olmalıydı. Vuruşlara karşılık vermekle kalmamalı, karşısındakinin zaferini imkânsız kılmak için ondan bir zaif veya bir dalgınlık anını bekliyenleri, darbe vuramıyacak hale getirmeliydi.

XIII
İSLÂMİYET

İslâm camiası bu devrede düzenlendi, İslâmiyet, prensiplerini iktibas ettiği dinlerden sıyrıldı, yapısı için kullandığı bu iskeleleri yıktı.

Hazreti Muhammed'in, imanını, Kristof Kolomb'un Amerikayı keşfedişi gibi, yeni bir kıtaya ayak bastığını farketmeksizin bulduğunu söyliyenler olmuştur.

Fakat tek Allaha inanmakla beraber, eski din kitaplarını iyice bilmediğinden, İbrahim'in inancını benimsemekle, o devirde, kendisi gibi, tasvirsiz ve maddilikten uzak tek bir Allaha tapan yegâne dine katılmış olacağını düşünüyordu.

Hakikatte Hazreti Muhammed, İbrahim'in dininden çok daha sade, çok daha beşerî, aynı zamanda, yayılma kabiliyeti Musa'nın dininden çok daha muhakkak bir din yaratmış oluyordu.

SON DURAK — Mekke'den Arafat'a, oradan Muzdalifa'ya giden hacıların son durağı Mina' dır. Burada şeytan taşlanır ve saçlar kesilir. Berberlerin saç keserken yüzlerinin Kıbleye dönük olması şarttır. Mina'dan sonra tekrar Mekke'ye dönülür. Resim İslâm âleminin en meşhur camilerinden olan Kaif Camiini göstermektedir.

Fakat hatasını ancak çölde, Medine Yahudilerine karşı kazandığı zaferden sonra anladı, iki din arasındaki ibadet usullerinin benzerliklerinden vazgeçti.

Hazreti Muhammed'in akidesi, sadeleşirken, aynı zamanda, Yahudi dininden sıyrıldı. Allah'la Yehova, yalnız isim bakımından değil, hüviyet bakımından da iki ayrı Tanrıdır. Kudret, pâyansızlık, ebedîlik, her yerde hâzır ve nâzır oluş ilh. gibi fizik vasıfları müşterektir. Fakat mânevi vasıfları katiyen uzlaşmaz.

Yehova'nın bir gözdesi vardır: Yahudi milleti. Ona sert muamele eder, fakat bu, sevgisinden, daha doğrusu, kıskançlığındandır. Bütün nimetleri ona lûtfettiği için, onu tamamiyle kendisine bağlamak ister.

Yehova, milletini yalnız kendisine hasretmek için, ona çok çeşitli ve sert dinî vazifeler yüklemiştir. Bunlar, Yahudi milletini öteki insanlardan, öteki tanrılara mahsus ibadet şekillerinden ayırmağa mahsustur. Benî İsrail, kendi kanunu içinde kapalı yaşar. Yahudi olmıyanlarla birarada yaşamak, bir Yahudi için suçtur; Yahudi olmıyanların yemekleriyle beslenmek, onların tabaklarında yemek yemek, onların oğulları veya kızlariyle birleşmek suçtur. Bunlar öyle suçlardır ki, kıskanç Tanrı unutmaz, öcünü müthiş surette alır. Esasen Musa'nın kanunu, Yahudilerin hor görerek, öteki milletler dedikleri insanlar için yapılmamıştır. O kanunu tatbik etmek vazifesi ve imtiyazı bir tek ırka mahsustur. Başkalarından ilâhî bir emirle ayrılan bu ırk, yegâne sâf, yegâne kutsal ırk, Yahudi ırkıdır.

İyiliği, adaleti kadar engin olan Allah ise, insanı kötürümleştiren ve hemcinslerinden ayıran zorun ve baskının düşmanıdır. Onun dileği de, kanunu da fertlerin, milletlerin ve ırkların adalet ve sevgi içinde gelişmesi ve yayılmasıdır.

Benî İsrail, kendisini, seçilmiş millet olarak belleddiği için, insanla Allah arasına girmeğe tek lâyık millet olarak kendisini görür. Ukbâ namına, dünyada ruhani reis odur. Allaha kurbanlar vermek hakkı yalnız onda olduğu için, onun tapınağında kurban töreni yapanlar, kendilerini Tanrıya adamış ayrı bir dünya, bir aristokrasi, bir sınıf teşkil ederler. Kendi dışında kalanlar ona haraç ve saygı borçludurlar.

Allah, zenginin de, fakirin de, beyazın da, zencinin de duasını işitir; yalnız iman bütünlüğü, kalb temizliğidir ki duaların kabulünü sağlar.

İslâmiyette tek bir Allah vardır, put yoktur, bütün insanlar arasında, hiçbir şeyin köstekliyemiyeceği ve sınırlandıramıyacağı mutlak bir eşitlik, bir kardeşlik vardır; işte İslâmiyet budur. Müminlere yükletilmiş birkaç vecibe vardır ki hedefi sadece, onların kalbinde bu düsturların hakikatini ve bunlara uyma iradesini muhafaza etmektir.

Müslümanın, üzerine farz olan namazı günde beş defa kılmakla yaptığı iş, kendisi gibi Allahın huzurunda, aynı hareketle, aynı anda secde eden, kendisi gibi, müşterek imanlarının kaynağını bir kere daha hatırlıyan öteki kardeşleriyle arasındaki bağları kuvvetlendirmekten başka nedir?

Namaz, bütün müminlerin bir tek kalb halinde birleşmeleri gerektiğinin açıkça ifadesi değil midir? Günde beş defa secdeye kapanmak mecburiyeti, bunun dışında başka hiçbir düşüncenin bozamıyacağı bu ruhani kaynaşmadaki zarureti hatırlatmak için konulmamış mıdır?

Ferdin sadaka vermesi, Peygamberin çok önemle emrettiği dinî vecibelerdendir. Fakat Hazreti Muhammed, kolektif ve mecburi bir sadaka usulü de koymuştur. Bu farzın hedefi yoksullara, dullara, yetimlere yardım etmek, Kuran hâfızlarının ve müfessirlerin tahsilini sağlamak ve bütün hayır kurumlarının masraflarını karşılamaktır.

«Zekât» adı verilen bu kolektif sadakanın, İslâmiyetteki bütün vergiler arasında, ödenmesi en fazla mecburi tutulanı olduğu kayda değer. Peygamberin anlayışına göre zekât, en yoksul insanlar lehine olarak yaşama şartları seviyesini düzenlemeğe mahsus bir yatırım müessesesi vücuda getirmeğe mâtuftu.

Sosyal yardım müesseselerimizle övünüyoruz. Hazreti Muhammed bunu daha o devirde düşünmüştü. Zekâtı, devletin birinci vazifesi, hem de en esaslısı haline getiren ilk insan odur.

Seneden seneye gelen ramazanın, perhiz olarak taşıdığı sağlık koruyucu vasfını övmek, ikinci derecede bir şey gibi gözükebilir. Ama bizim perhizler için de aynı şeyi söyliyebiliriz. Ancak, bizim büyük paskalya perhizinin aksine, ramazan, müminler nazarında, günahların kefaretini ödemeğe mahsus bir tövbe hareketi değildir. Ramazan, kolektif bir dayanışmadır. Bu dayanışma vecibesi daha az yemek yiyerek değil, bütün bir ay, güneşin doğmasiyle batması arasındaki sürede, kendini her türlü yiyecekten, her türlü içecekten, genel olarak her türlü bedenî zevkten yoksun tutarak yerine getirilir ve Müslümanları, ilk devrelerinde çektikleri yoksulukların hâtırasında birleştirmeğe mâtuftur. Tam bir perhize girince zengin, açların ıstırabını kendi nefsinde duymakta ve muhtaç yoksulların imdadına koşmayı öğrenmektedir.

Hac farizası da İslâm kitlesi için, bir kongre olmaktan ileri bir meziyet taşır. Çünkü hacca gitmekle, bir Müslüman, mensup olduğu dinin temelini teşkil eden, bütün insanlar arasında kardeşlik ve eşitlik atmosferine gömülmektedir.

■

Peygamber, vaız ve irşat ile, mücadele ile geçen bütün hayatını, mümini daha insan, daha merhametli, daha kardeş zihniyetli kılmağa hasretmiştir.

İslâm dinini yeni kabul eden birisi, Peygambere:

— Bana İslâm dininin esasını anlat, demişti.

Hazreti Muhammed şu cevabı verdi:

— Kimse hakkında kötü söz söyleme.

Başka birisi, Peygambere şu suali sordu:

— Ölen annemin hâtırasını nasıl anayım?

Hazreti Muhammed cevap verdi:

— Su ile. Onun adına bir kuyu kaz, susayanlara su ver.

Peygamber şöyle derdi:

— Bir insan son nefesini verdiği zaman, mirasçıları «Acaba ne kadar servet bıraktı?» diye soruştururlar. Fakat melekler «Acaba hangi iyi hareketlerde bulundu?» diye sorarlar. İyi hareket nedir? Başkalarının yüzünü güldüren her davranış iyi bir harekettir. Yani, hemcinse karşı sevgi

Hazreti Peygamber, Medine camii avlusunda bir hurma ağacına yaslanarak verdiği hutbeleri böyle düsturlarla süslüyordu.

İslâm akidesini daha güzel anlatmak için de daima sözle sahneler yaratırdı.

Bir gün yeryüzünün yaratılmasını şöyle anlatmıştı:

— Cenabı Hak yeryüzünü yarattığı zaman, büyük bir sarsıntı olmağa başlamıştı. Yer o kadar şiddetle sarsılıyordu ki, hiçbir şey ayakta duramıyordu. Sarsıntıyı kesmek için Allah, yüksek dağları dünyanın üzerine yerleştirdi. Sarsıntı durdu. Fakat cennetteki melekler bunu öğrenince, dağların kuvvetine şaştılar ve Cenabı Hakkın yarattığı en büyük kuvvet bu olduğuna inandılar. «Yarabbi!» dediler. «Dağlardan daha kuvvetli bir şey yarattın mı?» Allah cevap verdi: «Demir daha kuvvetlidir, çünkü dağları yarar!» «Öyleyse demir, yarattığın şeylerin en kuvvetlisi midir?» diye sordular. «Hayır, dedi Allah, ateş ondan üstün gelir, çünkü demiri eritir». «Peki, ateşten daha kuvvetli ne var?» diye sordular. «Ateşi söndüren su!». «Ama, yarattığın şeyler arasında sudan daha kuvvetlisi var mı?» «Evet, rüzgâr sudan da üstün gelir». Melekler: «Ey kaadir Allah! diye bağırdılar, şu halde yeryüzünün en kuvvetli şeyi nedir?» Allah cevap verdi: «Yarattıklarımın en mükemmeli ve en güzeli, sadaka veren merhametli insandır. İnsan, sağ eliyle verdiği sadakayı sol eline duyurmazsa, bütün mevcutların üstüne yükselir.»

(Devamı gelecek sayıda)

HER EVDE ...

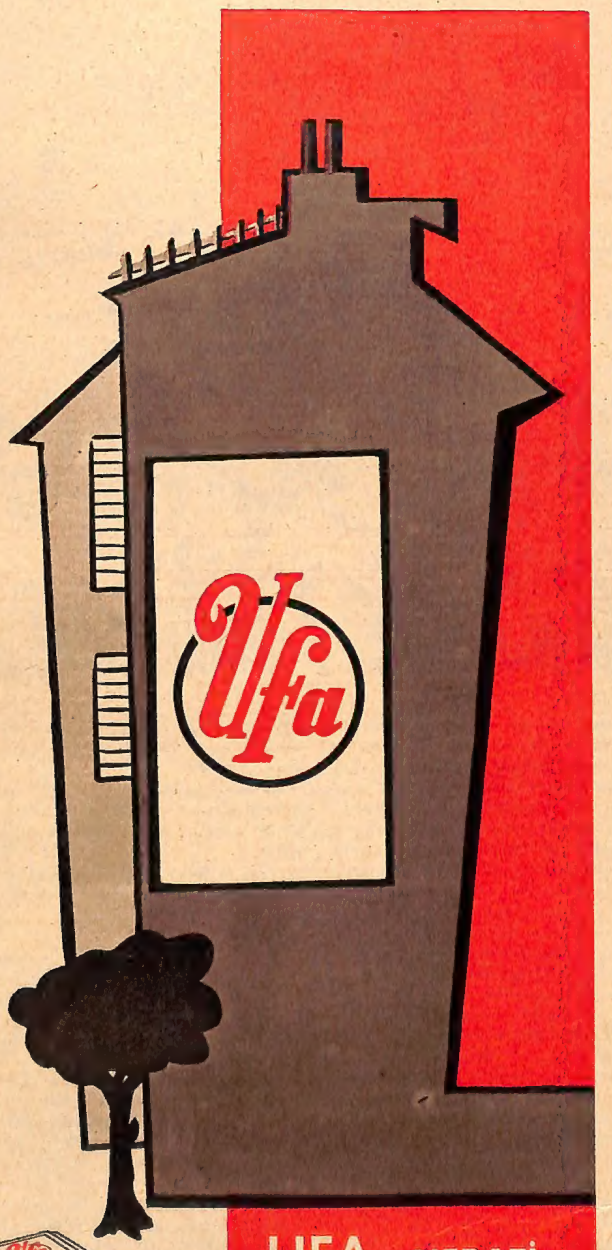

UFA NEBATİ
MUTBAK MARGARİNİ

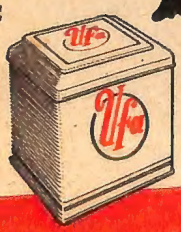

TURYAĞ FABRİKALARI MAMULÜ

A - 231

BİR RAMAZAN HÂTIRASI — Şen, hareketli bir operetin güzel bir sahnesinde ünlü sanatçımız Naşit ve figüranlar görülüyor.

BİR HİKÂYE — Nemzur, Nivart'ın kızı Jale'ye bir hâtırasını anlatıyor.

Eski Ram
Sahne Hâ

Eski ramazanlardan bugüne birkaç hâtıra ile birkaç albüm fotoğrafı kaldı. Çoğunun yaşı 60 ın üstünde olan, Direklerarası âlemlerinin yaşıyan sanatçılarını, eski albümlerinden aldığımız birer fotoğraf ve dinlediğimiz birer hâtıraları ile sizlere sunuyoruz.

zanların Yıldızları ralarını Anlatıyor

Bundan yarım yüzyıl önce, Direklerarası'nda dağıtılan el ilânları, ramazanların sevilen simalarını birer birer tanıtırdı. Bu ilânların eşhas bölümlerinde şu adlara raslamak sık sık mümkündü: Kel Hasan, Abdi Efendi, Hamdi Bey, Naşit Bey, Şamran Hanım, Pişekâr Asım Baba, Minyon Verjin, Küçük Verjin, Jorfin Hanım, Zarife Hanım, Lusi Tokatlı, Nemzur Hanım, Oranya Hanım, Nivart Hanım, Vahram Bey, Karakaş Efendi, Eyüp Sabri Bey, Niko Efendi, Adnan Bey, Aram Efendi, Garbis Efendi, Kamelya Hanım, Oksen Şahinyan, Amelya Hanım... Bu adlar, artık «Eski Ramazanlar» tarihine geçti. Bunlardan bir kısmının sadece hâtıraları yaşıyor. Bir kısmı ise, bir köşede eski hâtıralarını tazeliyerek, yeni ramazanlara giriyor. Ölen arkadaşlarının fotoğraflarını kutsal birer çerçeve gibi duvarlara asıyorlar. Lusi Tokatlı, Oksen Şahinyan, Kamelya, Nemzur, Eyüp Sabri, Nivart, Amelya, Niko, Jorfin, Aram, Zarife, Küçük Verjin de eski ramazan günlerinden bugüne kalan sanatçılar. İnsan, onların ramazan hâtıralarını, düetolarını dinlerken, Direklerarası âlemlerini yeniden yaşıyor.

Kamelya, «Şişli Güzeli Mediha» rolünde...

Oksen Şahinyan'ın bir gençlik fotoğrafı.

Bir ramazan kazası

Oksen Şahinyan 71 yaşında. İlk defa 1909 yılında sahneye çıkmış. 1912 yılında, Kamelya ile evlenmiş. Kamelyanın «Kadın şoför olursa» adlı düeti:

Erkekten farklı neyimiz eksik,
Saçlarımızı kökünden kestik.
Hanımlar olsak hepimiz birlik,
Yapamaz mıyız biz de şoförlük.
Kadın şoföre hiç yaklaşmadan
Sakın ha binmeyin helâllaşmadan
Kefenin koynunda hemen bulunsun
Zira bu kelleye uğurlar olsun.

Oksen Şahinyan ise, hâlâ izlerini taşıdığı bir ramazan kazasını şöyle anlatıyor:

— «Şeytan» adlı oyunu oynuyordum. Şeytan rolündeydim. Rol icabı, şeytan bir görünür, bir kaybolurdu. Bu işi, sahneye kurulan asansörlerle yapıyordum. Bir aralık, tam inceğim sırada asansör hızlandı, çenem döşemeye çarptı. Büyük bir acı ile kıvrandım. Perde kapandı. Doktor geldi. Çenemi orada dikti. On beş dakikalık bir aradan sonra, yine şeytan rolüne çıktım.

ŞAHİNYANLAR — Oksen ve Kamelya Şahinyan, evlerinde eski albümleri karıştırarak, tiyatro hâtıralarını tazeliyorlar.

Bir ramazan cümlesi

Komik Fahri Beyin, Kel Hasan'ın, Naşit'in kumpanyalarında kantolar, düetolar okumuş, dramlara çıkmış, operetler oynamış olan Nemzur Hanım, şimdi 64 yaşında. Bir ramazan hâtırasını şöyle anlatıyor:

— İlk çocuğum yeni doğmuştu. Naşit'le çalışıyordum. O gece, bir oyunda, bir tek cümlelik rolüm vardı. Dördüncü perdenin sonuna doğru sahneye giriyor, «Bu sandığı şuraya koyun,» diyordum. Öğle üzeri eve Naşit'in bir adamı geldi. «Naşit Bey çağırıyor, prova yapacaksınız» dedi. «Naşit Beye selâm söyle, bir cümlenin provası olur mu?... Çocuk ağlıyor» dedimse de, dinletemedim. Çaresiz gittim. Naşit, o tek cümleyi bana belki yüz defa söyletti. Aklım, çocuğumda kalmıştı. Sahneye çıkınca, o yüz defa tekrarladığım cümle yerine «Çocuğumu buraya getirsenize!...» demiyeyim mi?

NEMZUR — Direklerarasının esmer güzeli, tatlı sesli kantocusu Nemzur Hanım.

Bir ramazan kavgası

Meşhur rejisör Arşot'un eşi Lusi Tokatlı 65 yaşında. Arşot da sağ. O da 80 inci yaşın eşiğinde. Arşot: «Benim ramazan hâtıram yok. Çünkü, ben bir eseri sahneye koyduğum zaman hikâyelik yer bırakmazdım» diyor. Lusi sahneye ilk defa «Dramatik» kumpanyasında çıkmış. «Othello» da, Lehar'ın operetlerinde oynamış. Lusi, bir hâtırasını şöyle anlatıyor:

— Bir operet oynuyorduk. Kuliste bekliyordum. Sahne sırası bana geldiği zaman, iki figüran kavgaya tutuştu. Onları ayırayım da öyle sahneye çıkayım, dedim. Aralarına girdim. Birkaç kişi daha karıştı kavgaya. Bir türlü ayrılmıyorlardı. Sahneyi, sıramı unutmuşum. Kavga o kadar kızışmıştı ki, başıma gelen bir topuk darbesiyle bayıldım. Ayılınca, operetin son perdesinin de bittiğini, koca salonun bomboş olduğunu gördüm.

LUSİ — Operetten melodrama kadar her türlü oyuna çıkmış Lusi Tokatlı'nın 40 yıl önce çekilmiş bir fotoğrafı...

GELECEK HAFTA: İNCESAZ TAKIMLARI VE KANTOCULAR

ŞEVKİ BEY Ondaki sanat heyecanı, sözden ziyade, sesler arasında çırpınır durur. Hayatının otuzuncu baharında dünyasından geçiveren bu şair - bestekâr; kısa süreli ömrü boyunca bize, birbirinden güzel eserler vermiştir...

Türk Musikisinin Meşhur Bestekârları, Şarkıları ve Okuyucuları:

ŞEVKİ BEY

« Şevki Bey'i şarkılarında gösterdiği harikulâde hususiyetleri ile kendinden 62 sene evvel ölmüş modern lied'in yaratıcısı Schubert'e benzetebiliriz. O da Schubert gibi hislerinin bütün sıcaklığını, inceliğini şarkıları ile terennüm etmiş, altı yüze yakın şarkı bestelemiş ve nihayet o da Schubert gibi genç yaşında, hayatının otuzuncu yılında, ölmüştür.»

YAZAN: BAKİ SÜHA EDİBOĞLU

1890 senesi temmuzunun erken saatlerinde o zamanın «Sabah» gazetesini okuyanlar şu kısa ve acı haberle karşılaşmışlardı:

«Hanende-i şehir Şevki Bey, cumartesi gecesi, Beylerbeyinde Vergi Müdürü Rahmi Beyin hanesinde, kalb sektesinden öldü. Musikide üstat, fakat mest-i müdam idi.»

Türk musikisinin — hayatının otuzuncu baharında — kaybettiği bu değerli bestekârı için bir sabah gazetesinin verdiği şu birkaç satırlık haber, onun, hayatta iken lâyık olduğu nispette tanınmadığını ve kıymetinin bilinmediğini gösteriyor. Oysa ki, birbirinden güzel, renkli eserleriyle Türk musikisinin «şarkı» edebiyatına yepyeni bir ufuk açan bu şair-bestekâr, kâlsik ekolün — Hacı Arif Beyden sonra — en güzide şarkı bestekârıdır. Onun eserleri, bin yıllık Türk musikisinin geleneklere bağlı ağır havasından uzak, yepyeni bir kaynaktan süzülüp gelen nağmelerle örülmüştür. Âni tesirli ve açık ifadeli olan bu musikinin, sanki bugün yapılmış gibi yeni olan form ve ifadesini Şevki Beyin daima yeniliğe koşan, fakat sadelikten ayrılmıyan yaratıcı ruhunda aramak lâzımdır.

Şevki Beyin hayatına dair elimizde maalesef pek az malûmat vardır. 1860 yılında İstanbulda doğmuştur. Delikanlılık çağında saray muzıkasına girmiş, hocası meşhur bestekâr Hacı Arif Beyi burada tanımıştır. Sonra saray muzıkasından ayrılarak Gümrük Nezaretinde kâtip olmuş ve hayatının sonuna kadar bu vazifede kalmıştır. Şevki Beyin kendine has bir okuyuş tarzı varmış; biraz da lâvta çalarmış...

Üstat Ruşen Kam, Şevki Beye ait bir tetkik yazısında diyor ki:

«Şevki Bey, sözle sesin uyuşup kaynaşmasını meselâ şu çok meşhur Hüseyni şarkıda olduğu gibi, titiz ve hassas bir itina ile başarmıştır:

«Nedir bu haletin ey meh cemalim
«Aman söyle perişan oldu halim
«Tükendi akl-ü endişem hayalim
«Nasıl kıydı sana o kanlı zalim

«Bu manzumedeki ebedî bir ayrılığın verdiği heyecan ve teessür sözden ziyade sesler arasında çırpınır durur. Şevki Beyi, şarkılarında gösterdiği bu harikulâde hususiyetleriyle kendinden 62 sene evvel ölmüş modern lied'in yaratıcısı Schubert'e benzetebiliriz. O da Schubert gibi, hislerinin bütün sıcaklığını, inceliğini şarkılariyle terennüm etmiş, altı yüze yakın şarkı bestelemiş ve nihayet o da Schubert gibi, genç yaşında, hayatının otuzuncu yılında ölmüştür.»

Şevki Bey muhtelif makamlardan şarkı bestelemekle beraber, daha çok Uşşak makamını sevmiş, benimsemiş ve bu makamdan seksen küsur eser vermiştir. Salâhiyetli musikişinaslarımızın da belirttiklerine göre, hayrete değer olan cihet şudur ki, bu Uşşak makamındaki eserler (makam çerçevesi içinde) birbirlerine katiyen benzemezler. Hepsinde ayrı bir ruh, ayrı bir eda vardır. Fakat yine hepsi de Şevki Beyin damgasını, hususiyetlerini taşırlar. İşte bunlardan bir tanesi:

Dağlar dayanmaz eninine dil-i mahzunumun
Bulunmadı gitti devası derd-i derunumun
Esiri oldum mihnet-i talih-i dunumun
Bulunmadı gitti devası derd-i derunumun

Şevki Bey, edebiyat zevki ve anlayışı bakımından Edebiyatı Cedide çerçevesi içinde kalmıştır. Güfte intihabında Divan Edebiyatına pek rağbet etmediği görülmektedir. Birçok şarkılarının sözlerini Recaizade Ekrem, Muallim Naci gibi şairlerden seçmiştir. Bu arada dostları arasında şiir yazmıya meraklı bazı amatörlerin güzel parçalarını da bestelemiştir.

■

Şevki Bey sadece Uşşak makamında erişilmesi mümkün olmıyan bir zirveye yükselmekle kalmamış, diğer makamlarda da kendine has tavrı ve inceliği göstermesini bilmiştir.

Buna en güzel örnek, çok meşhur olan Hicaz makamında Aksak usulü ile yaptığı şu şarkıdır:

Dil yaresini andıracak yare bulunmaz
Dünyada gönül yaresine çare bulunmaz
Her derdin olur çaresi meşhur meseldir
Dünyada gönül yaresine çare bulunmaz

Bugün gerek İstanbul Belediyesi Konservatuvarı, gerekse İstanbul, Ankara ve İzmir radyolarının şarkı repertuvarları tetkik edilecek olursa, sayı bakımından Şevki Beyin eserleri en önde gelir. Buna başlıca sebep, sadece eserlerinin güzel-

MEŞHUR ŞARKILARIN MÂNALARINI BİLİYOR MUSUNUZ?

Uşşak Şarkı — **Bestekârı: Hacı Arif Bey**
Usulü: Aksak

Meyhâne mi bu, bezm-i tarabhâne-i Cem mi?
Peymâne mi bu, efser-i dârât ü haşem mi?
Sâkî mi, bu nev-bâve-i büstân-ı cemâlî,
Reşk-i çemenistân-ı hıyâbân-ı İrem mi?

Vezni: Mef'ûlü Mefâîlü Mefâîlü Feûlün

Kelimeler: (Bezm: İçki meclisi. Tarab: Sevinç, şenlik. Cem: Şarabı bulduğu rivayet edilen İran hükümdarı. Peymane: Şarap kadehi. Efser: Taç. Dârât: Şan, debdebe. Haşem: Büyük adamların etrafında bulunan ve onları koruyan kimseler. Burada haşmet mânasında kullanılmak istenmiştir. Sâkî: Şarap dağıtan güzel. Nevbâve: Turfanda meyva. Büstan ve hafif şekli büstan: Bahçe. Cemâl: Güzellik, Cemâlî: Güzelliğe ait, mensup. Reşk: Kıskanma. Çemenistan: Bahçe. Hıyâbân: İki tarafı ağaçlı yol, bulvar. İrem: Şeddâd'ın cennete nazîre olarak yaptırdığı bahçe.)

Bugünkü dile çevrilişi: Burası meyhane mi, yoksa Cem'in zevk ve safa meclisi mi? Bu, şarap kadehi mi, yoksa şan, şeref ve haşmet tacı mı? Yahut şan, şeref, hadem ve haşem sahibi büyük adamların tacı mı? Bu, sâkî mi, yoksa güzellik bahçesinin turfanda meyvası ve içinde hıyâbanlar bulunan İrem bağının bile kıskanacağı kadar güzel bir sevgili midir?

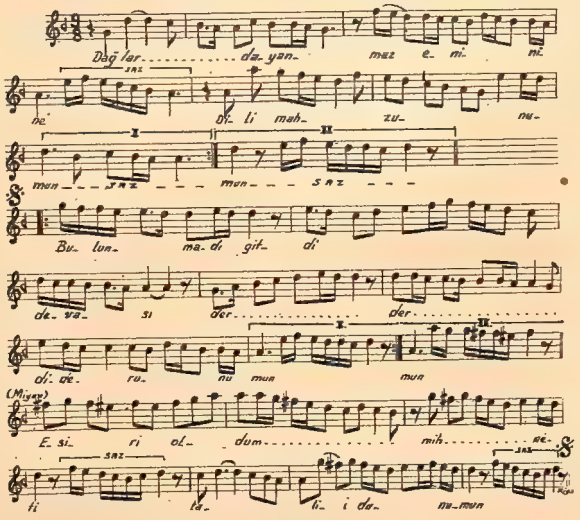

Dağlar dayanmaz eninine dil-i mahzunumun
Bulunmadı gitti devası derd-i derunumun
Esiri oldum mihnet-i talih-i dunumun
Bulunmadı gitti devası derd-i derunumun

liği değil, aynı zamanda düne olduğu kadar günümüze de zevk ve ifade bakımından hitabeden sadelik ve incelikte oluşudur. Meselâ Hüseyni makamında (Türk Aksağı) ile yaptığı şu şarkısı daha uzun yıllar, eskimeden geleceğe intikal edebilecek bir ifade ve ruh taşımaktadır:

Hicran oku sinem deler
Olmaktadır halim beter
Bu iftirak artık yeter
İnsafa gel ey şiveger
Bir gün olur çağın geçer
Ben âşıkım biiştibah
Olmaktadır halim tebah
Rahmetmemek gayet günah
İnsafa gel ey şiveger.

Otuz yıllık kısa ömründe altı yüz küsur şarkı bestelemiş olan Şevki Bey, — devrine yetişmiş olanların yazdıklarına göre — ilhamı bol ve çok çabuk beste yapan bir sanatkârmış... Eline verilen güzel bir güfteyi birkaç defa okur, biraz düşünür, arkasından da hafif bir sesle yeni doğacak olan şarkının ilk nağmelerini mırıldanmaya başlarmış. Evde, dairede, dost ziyaretlerinde, içki sofrasında hemen beş, on dakika içinde şarkı bestelediği olurmuş. Bilhassa akşam üzeri daire dönüşü vapurda bir köşeye çekilir, akşam sofrasında dostlarına, hayranlarına sürpriz olmak üzere yepyeni bir şarkı yaparmış.

Şevki Bey sağlığında şarkılarının güftelerini forma halinde ve muhtelif isimler altında neşretmişti. Bu formaların gördüğü rağbet üzerine, bütün eserlerinin güftelerini (Yadigârı Şevk yahut Mahsulü Tabiat) namı altında bastırmak istiyordu; fakat ölümü buna mâni olmuştu. Hafit Bey adındaki bir yakın dostu Şevki Beyin bu arzusunu yerine getirdi ve onun bestelediği bütün güfteleri o isim altında neşretti.

MEZARININ BAŞINDA Şevki Beye hayatında pek dost olmıyan talih, ölümünde olsun hâtırasına güler yüz göstermiştir. Zeki Toros adındaki kadir bilir bir zat, sanatına duyduğu hayranlıkla, Levent'te, evinin bulunduğu sokağa «Şevki Bey Sokağı» adını verdirmiş; bu kadarla da kalmıyarak, onun eserlerini, eşyalarını büyük bir titizlikle toplamak kadirşinaslığını göstermiştir. Ayrıca, bestekârın her ölüm yılında bir anma töreni yapılmasına da önayak olmuştur. Fotoğrafta, Şevki Beyin kabri başında bir konuşma yapan Zeki Toros'u görüyorsunuz.

JANE POWEL
diyor ki:

"Ben, **LÜKS** Tuvalet Sabununu kullanırım."

Ne kadar da haklı, zira en iyi güzellik tedavisi LÜKS ile başlar.

LÜKS'ün sırrı köpüğündedir... bir krem gibi besleyici, yumuşak, koyu bir köpük.

Onun yumuşatıcı tesiri altında ciltiniz güzel, pürüzsüz olur ve uzun zaman tazeliğini muhafaza eder.

LÜKS tuvalet sabununun cazip bir vasfı daha vardır. LÜKS'ün kokusu güzeldir.

O halde, siz de sinema yıldızlarının güzellik tedavisini tatbik ediniz çünkü,

Yıldızların onda dokuzu LÜKS Tuvalet sabununu kullanırlar.

LT.6/90

Ama ne yemek yedik...

... gene de midemiz rahat!

Vita ile pişirilmiş yemeklerden sonra mideniz ne kadar rahattır! Yemekler hakikaten nefis olur çünkü Vita'nın fevkalâde bir lezzeti vardır. Vita'nın lezzeti daima nefistir çünkü Vita daima tazedir. Yemekler besleyici olur çünkü Vita vücuda bol kalori verir. Ancak, bunların hepsinden daha mühimi mideniz hafif olur çünkü Vita'nın hazmi kolaydır. Evet, Vita tasfiye edilmiş ve asidi alınmış olan en iyi nebati yağlarla yapılır.

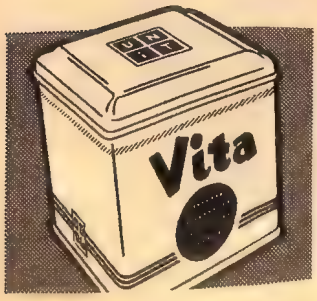

Vita

yemeğin lezzeti midenin dostudur.

V.114

İSPANYOL SANDIĞI

YAZAN : AGATHA CHRISTIE — ÇEVİREN : NİHAL AKKAYA

3

Zengin bir bekâr olan Binbaşı Charles Rich' in evinde korkunç bir cinayet işlenmiştir. Haberi gazetelerde okuyan ünlü detektif Hercule Poirot bu cinayetin esrarını çözmeği aklına koyar. Epey karışık bir olay gibi görünen bu cinayetin nedenlerini düşünürken o sırada kendisini yüksek sosyeteden Lady Chatterton telefonla arar. Kadın evinde bir parti vermektedir. Hercule Poirot'yu da davet eder.

POIROT böyle bir şey söylemek niyetinde değildi. Lord Chatterton kıral ailesinin yakın akrabalarındandı ve bazan Lordlar Kamarasında hiç kimseyi zerre kadar ilgilendirmiyen sıkıcı nutuklar söylerdi. Fakat Lady Chatterton, Poirot' nun «yüksek sosyete» dediği çevrenin en parlak mücevheriydi. Her sözü, her hareketi hâdise yaratırdı. Zeki kadındı, güzeldi, orijinaldi. Üstelik, bir roketi aya gönderecek kuvvete benzer bir canlılığa sahipti, o kadar hayat dolu idi.

— Size ihtiyacım var, dedi... O harikulâde bıyığınızı şöyle bir burup hemen partime gelin!

Poirot aslında da o kadar çabuk evden çıkmazdı. Önce uzun uzun itina ile tuvaletini yaptı, bıyığını burdu, sonra çıktı.

Lady Chatterton'ın Cheriton Street' teki evinin kapısı aralıktı. İçeriden, hayvanat bahçesinde bakıcılarına karşı baş kaldıran hayvanların seslerine benzer gürültüler geliyordu. Lady Chatterton, ikisi elçi, biri uluslararsı rugbi oyuncusu, biri de Amerikalı rahip olan misafirlerini bir ara lâf kalabalığına getirip atlattı ve Poirot'nun yanında belirdi:

— Bay Poirot!... Sizi gören ne olur? Yok! Yok! Bırakın o Martiniyi! Çok kötü! Özel bir içki vereyim size! Bir nevi şurup! Bunu Fas'taki şeyhler içermiş! Buyrun yukarıya, benim küçük odama çıkalım!

Yol göstermek üzere önden yürümeğe başladı. Bir yandan da izahat veriyor, konuşurken omuzunun üstünden arkasına bakıyordu:

— Misafirlerimin gitmelerini istemedim, çünkü evimde bazı şeylerin döndüğünü kimsenin bilmesini istemem. Sizin de partiye herhangi bir misafir gibi gelmenizi arzu ettim. Hizmetçilere de ağızlarını sıkı tutmalarını söyledim. Hiç kimse evinin gazete muhabirleri ile kuşatılmasını istemez. Ayrıca, biraz sonra göreceğiniz arkadaşım daha önce de böyle şeylere mâruz kalmıştı.

Lady Chatterton birinci katta durmadı. Daha üstteki katın merdivenlerini çıkmağa başladı. Hercule Poirot nefes nefese onu takibetti. Sayın Lady nihayet durdu; trabzanlardan aşağı sarkarak etrafı gözden geçirdi, sonra kapılardan birini açıp bağırarak içeri girdi:

— Getirdim Margharita, onu getirdim... İşte!...

Kadın muzaffer bir eda ile kenarda durdu, Poirot'yu içeriye davet etti. Sonra ikisini birbirine tanıttı:

— Sizi tanıştırayım! Bayan Margharita Clayton, Bay Harcule Poirot... Margharita benim en yakın arkadaşımdır... Ona yardım edeceksiniz değil mi? Margharita, Bay Poirot da harikulâde bir

adamdır! Ne isterseniz yapar. Yaparsınız değil mi Bay Poirot?

Sorusunun cevabını beklemeden odadan dışarı çıkan Lady Chatterton:

— Ben aşağıya misafirlerimin yanına iniyorum... dedi.

Pencerenin önünde oturan kadın kalktı ve Poirot'ya doğru geldi. Lady Chatterton takdim etmese bile Poirot onu tanıyabilirdi. Kalın kaşlı bir kadındı. Güzel vücudunu tamamiyle meydana çıkaran dar, yüksek yakalı, siyah bir elbise, cildinin manolya beyazlığını büsbütün belirtiyordu.

Kadın alışılmamış bir güzellikteydi. Böyle garip olduğu kadar çekici hatlara sahip kadınlara İtalyanlar arasında rastlamak mümkündü. Bütün halinde bir sadelik vardı. Görünüşüne şehvetten ziyade, bir masumiyet ifadesi hâkimdi.

— Abbie bana yardım edeceğinizi söyledi.

Poirot onu inceden inceye tetkik ederek sustu. Bakışlarında küstahlıktan eser yoktu. Nihayet sordu:

— Demek size yardım edebileceğimden eminsiniz, öyle mi efendim?

Kadının yüzüne bir pembelik yayıldı:

— Ne demek istediğinizi anlıyamıyorum.

— Anlaşılmıyacak şey yok, benden istediğiniz ne ise ondan bahsediyorum.

Kadın şaşırmıştı:

— Şey... ben... siz benim kim olduğumu biliyor musunuz?

— Biliyorum efendim. Kocanız öldürüldü... Hem de hançerle. Bunun üzerine Binbaşı Rich adında biri de cinayeti işlemekle itham edilip tevkif edildi.

Kadının yüzündeki pembelik koyulaştı. Sert bir ifade ile:

— Kocamı Binbaşı Rich öldürmedi... dedi.

Poirot birdenbire:

— Neden öldürmedi?... diye sordu.

Kadın şaşkın şaşkın baktı:

— Nasıl? Anlıyamadım efendim.

— Sizi şaşırttığım için özür dilerim. Aslında da polislerin ve hâkimlerin yaptıkları gibi sual sormam gerekirdi. Onlar olsalardı «Arnold Clayton'ı Binbaşı Charles ne sebeple öldürebilir?» diye sorarlardı. Bense, Binbaşı Rich'in kocanızı öldürmediğinden niçin bu kadar emin olduğunuzu soruyorum.

— Çünkü...

Bir an durdu, sonra devam etti:

— Çünkü Binbaşı Rich'i çok iyi tanırım da ondan... Adam öldüremez o.

— Demek Binbaşı Rich'i o kadar iyi tanıyorsunuz...

Ve sert bir sesle ilâve etti:

— Peki, ne zamandan beri?...

Sözlerini kadının tam mânasiyle anladığından emin değildi. «Bu kadın ya çok sâf, ya da çok ince olmalı, diye düşündü. Muhakkak ki etrafındaki erkeklerin çoğu Margharita Clayton'a âşıktır.»

Kadın kendisine şüphe ile bakmağa başlamıştı.

— Ne zamandan beri mi?... Beş sene oluyor... Hayır hayır, altı seneye yakın...

— Bunu bir maksatla sormadım efendim. Meselenin derinine inebilmek için size her türlü sual sorabilir miyim, soramaz mıyım, bunu anlamak istiyordum. Siz belki doğruyu söyliyeceksiniz ama, söyliyeceklerinizin gerçekle bir ilgisi de olmıyabilir. Bazan kadınlar, yalanı silâh olarak kullanır, birbirlerine ulu orta iftira ederler. Ama kadınların gerçeği olduğu gibi söyledikleri üç insan tipi vardır. Bunlar da günah çıkaran papaz, berber ve kendisine itimadettikleri detektiftir... Bana itimadediyor musunuz?

Margharita Clayton derin bir nefes alarak:

— Evet... dedi, ediyorum.

Sonra ilâve etti:

— Size itimadetmem lâzım.

— Güzel... Şimdi konuşalım. Benden istediğiniz nedir? Kocanızın katilini bulmamı mı istiyorsunuz?

— Evet, şüphesiz.

— Ama bu o kadar önemli olmamalı. Siz aynı zamanda Binbaşı Rich'in de itham altında kalmamasını istiyorsunuz.

(Devamı gelecek sayıda)

GÖNÜL POSTASI

SEL GİDER...

Ceyhandan bir okuyucumuz yazıyor:

«Kardeş çocuğuyuz. Bir arada büyüdük. Hal ve hareketlerini beğeniyorum. Askerliğimden sonra evlenme ihtiyacını duydum ve bunu kendisine ima ettim. Aramızdaki hisler alevlendi. Kimseye söylemedik. Ben geçinebileceğimiz bir memuriyet peşindeyken masum sırrımızı biri ifşa etti ve her iki aileden de şiddetli bir tepki gördük. O da bana sert bir tavır takındı. Ne yapayım?»

Eğer hakikaten o kızı seviyorsanız, aileden bir genç olarak, önce anne ve babanıza, sonra da dayınızla yengenize, birbirini çok iyi anlamış ve bir arada büyümüş iki genç olduğunuz için, tertemiz bir duygu ile dayınızın kızına talip olduğunuzu, bunun bir suç ve günah telâkki edilmesinin yersiz olduğunu, sizin ve onun saadetinizi baltalamamaları lâzım geldiğini, bütün mesuliyetin aile büyüklerinin omuzlarına yüklendiğini anlatınız. Bir defa söyleyiniz ve artık hiçbir münakaşaya, dedikoduya, tavsiyelere kulak vermeyiniz, bu bahis açılınca kalkıp gidiniz. Kati ve kararlı hareketiniz onları hakikate davet edecek, sel gidecek, kum kalacaktır.

—

HAKLARI VAR

Bir genç okuyucumuz yazıyor:

«On dokuz yaşındayım. Tanıştığım bir kızla mektuplaşıyordum. Babam farkına vardı ve beni azarladı. Bunun üzerine kıza acı bir mektup yazdım. O da ailesinin mektuplaştığını anlayıp darıldığını ve bende olan resim ve mektuplarını iade etmemi istedi. Seviyorum, ne yapayım?»

Büyüklerinizin hakları var. Siz derslerinizle meşgul olmalı, bu sütunları da hakiki gönül derdi olan ağabey ve ablalarınıza bırakmalısınız. Her iş çağında gerek. Kızın mektuplarını iade ediniz ve kendisine hayatta başarılar dileyiniz.

—

KİMBİLİR!

Diyarbakırdan bir okuyucumuz yazıyor:

«20 yaşında, orta tahsilli bir memurum. Babamdan bir mektup aldım, beni ilkokul tahsilli bir kızla nişanladığını bildiriyor. Hiç tanımadığım bir kızla nişanlanamıyacağımı yazdım, bu evlenme olmazsa babam beni evlâtlıktan reddedecekmiş.»

Babaların ve annelerin hâlâ kızlarına ve oğullarına bir eşya gibi tasarruf etmeleri acıdır. Fakat siz o kızı bir defa görmeden ailenizle aranızı açmayınız. Kimbilir, belki mesut olursunuz. Belki ailenizin beğendiği ve size münasip gördüğü cici bir kızdır.

—

ASIL MESELE...

İstanbuldan bir bayan okuyucumuz yazıyor:

«Sevmediğim bir genç tarafından kaçırıldım ve onunla evlendim. İki kızımız dünyaya geldi. Daha okuldayken sevdiğimiz bir genci unutamıyorum. O da benim için her fedakârlığa razı. Kocam bana çok hakaret ediyor, dövüyor. Ne yapayım?»

Asıl mesele kocanızın size kötü muamelesinde. Belki sizin de suçlarınız var. O eski aşk meselesini unutunuz, hayatınızı tanzime bakınız.

Amerika'da Almanya'da

KİRONE

Saçlarınıza hayatiyet verir

- «Kirone» hırpalanmış saçları besler ve canlandırır.
- «Kirone» permenant ve boyanın saçlara daha müessir ve daha muntazam bir şekilde tesir etmesini sağlar.
- «Kirone» saç sıhhatinin devamını temin eder.
- «Kirone» L'Oréal-Paris Laboratuarlarının yeni bir keşfidir.

Reklam Moran A - 280

Kuaförünüzden Kirone tatbikini isteyiniz!

Meşhur İzm

İZMİR seyahati... «Darülbedayi» in, İstanbul şehrinden ilk çıkışı, ilk turnesiydi bu. İstiklâl Harbi seneleri boyunca, bütün milletin rüyalarına giren bu güzel şehre; Türk milletinin, mukadderatını bağladığı bu mübarek beldeye, Darülbedayi sanatkârları ilk defa gidiyorlardı...

Gazi Mustafa Kemal Paşa da; kumandanlariyle beraber bu şehirde idi. Ama işgalin verdiği ıstıraptan olacak, şehirde bir sükûnet, bir «dinlenme» hali vardı. Kordonboyu'nda Karagözün göstermeliği gibi delik deşik olmuş da kalmış birkaç bina bakıyesinin hemen arkasından, taaa ufuklara kadar bir harabe, bir virane, bir kül tarlası uzanıp gitmekte idi..

Birinci Kordon'da körfezin sonlarına doğru, (sonra ismine Tayyare denilen) «Palas Sineması» nı bize gösterdiler. Üç, beş yapı arasında sıkışıp yanmaktan kurtulmuş olan bu yerde «Temsillerinizi vereceksiniz» dediler... Esasen bundan başka da ne bir tiyatro, ne de bir başka sinema binası kalmıştı... Kordon'daki büyük tiyatro binası da dahil, hepsi yanmış, duvarları temellerine kadar çökmüştü.

Bu taraflarda barınabileceğimiz otel de yoktu. Karşıyaka'da, iskelenin hemen arkasında «Küçük Kulüp» denilen bir yer vardı. Orada yatıp kalkacaktık. «Kulüp» e ait masaları, oyun takımları olmasına; karyolalar, gardıroplar, komodinler bulunmasına rağmen, ne kulüp, ne de oteldi bu... Garsonu bile yoktu.

Hiç unutmam, İzmir rıhtımına çıktığımız gün, çarşamba idi. İlk temsil günü olarak pazar ilân edilmişti. Parmakla sayarsak beş gün var demekti. Ama vapurdan çarşambanın akşamına doğru indiğimiz için, bir gün tenzil edince, dört gün kalıyordu. Hazır bir tiyatro binasında temsile başlamak için böyle dört gün beklemek çok... Fakat Palas Sinemasının oyun oynamağa müsait sahnesi yoktu. Burada bir piyesi sahneye koymak için, lüzumu kadar genişlik ve derinlikte bir sahnenin yapılması lâzımdı. İzmir öyle bir halde idi ki... Çiviyi ve keresteyi nereden ve nasıl buldular bilemem. Ama onları birbirine çakacak ustaların çoğu Yunanistana intikal etmişlerdi. Kalanlardan bir ikisini bulmak için âdeta tellâl çağırttılar!... İçimizde, bu işlerden anlıyan, yapmasını da bilen, yaptırmasından da zevk duyan bir Behzat (Butak) vardı. Ustabaşılığı o üstüne aldı; işe giriştiler.

«İş» e evvelâ mübayaatla başlanıldı. Kereste leri kesmeye koyulmak, ancak perşembe akşamı karanlık bastıktan sonra kabil oldu... Böylece geriye ancak üç gündüzle, üç gece kalıyordu... Kulisi, sofitası, giyinme (odaları diyemiyeceğim) aralıklariyle, karpuz sergisinin azmanı bir sahne kurulup hazırlandı...

Açılış törenine «Büyük Millet Meclisi Reisi ve Başkumandan» da şeref verecekleri... Bu unvanı taşıyan Gazi, bir «Devlet Reisi» idi. Sultan Mecitten bu yana, aşağı yukarı 120 seneden beri, «Devlet Reisi» olan padişahların tiyatroya geldiklerini duymamıştık... Hakkı, Sait Halim ve Talât Paşalar müstesna, sadrazamlardan da tiyatroya merak eden bulunmamıştı. Bundan dolayı, «Acaba Mustafa Kemal Paşa temsillerimize gelir mi?» ümidi ta, İstanbul'dan beri zihnimize yer etmişti.

Dediler ki: «Gazi Hazretleri, öyle sizin duyduğunuz, gördüğünüz devlet adamları gibi mütekebbir bir insan değildir. Huzurlarına kabulünüz için yapacağınız müracaatın, tiyatroya teşrifleri için edeceğiniz davetin reddedileceğini hiç zannetmeyiz...»

Sene 1929... O zamanlar resimler, şiddetli bir ışık çakmasiyle çekilirdi... Bu âni ışığa gözü, «açık olarak» dayandırabilmek değme babayiğitin kârı değildi... Resimde görülenleri birer birer takdim edeyim de, göz kuvvetinin derecelerini siz tâyin edin. Öndeki çocuk, arkasındaki Şaziye Moral'ın oğlu Hayyam. Ortada oturan; büyük romancımız Hüseyin Rahmi Bey merhum, onun yanındaki Bedia Muvahhit, onun da yanında ayakta duran «Güzel Sanatlar Birliği» müdürü ve Topkapı Sarayının da ikinci müdürü iken vefat eden pek sevdiğimiz insan Lûtfi Turanbek... Arkada ayakta duranlar sağdan: Galip Arcan, Şehir Tiyatrolarının başaksesuvarcısı Hamdi Şarlıgil, rahmetli Neyyire Neyyir, Şair Halit Fahri Ozansoy, onun yanındaki de size bütün bunları anlatan Vasfi Rıza Zobu... Bu resim Gülhane Parkının «Soğukçeşme» tarafındaki köşesinde bulunan «Alay Köşkü» nde çekilmişti... Vaktiyle burada «Güzel Sanatlar Birliği» namiyle bir dernek kurulmuş; içine, bütün «Güzel Sanatlar» mensuplarını toplamıştı...

«Gazi» nin, gelip temsillerimizi seyretmesi, bizim için yalnız «şeref» değil; gelecekteki Türk tiyatrosu için de hayırlı ve bir «katî karar» ın verilmesi olacaktı Buna dair, o günkü notlarımda aynen şu satırlar var:

[İstanbul'da Afife ile başlıyan «Müslüman kadınının sahneye çıkabilmesi» mücadelesi, Şeyhülislâm Efendinin galebesiyle tiyatroculari mağlûbiyete uğratmış ve böylece Müslüman kadını sahneden uzaklaştırılmıştı. İstanbulda, Osmanlı Devletinin idaresinde hal böyle iken; «Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti» nin idaresindeki İzmir şehrine, biz tiyatrocular Müslüman kadınlariyle temsiller vermiye geldik. Gazi'nin temsillere gelip de Müslüman kadınının rol aldığı bir piyesi seyretmesi, hiç şüphesiz «tasvip» mânasına gelecek ve böylece hiçbir Osmanlı, bu galip kumandanın «evet» dediğine «hayır» diyemiyecektir...]

Netekim, öyle de oldu...

Bir de bu büyük «seyircimiz» in gelmesiyle, bizi arkadan vurmak istiyen İstanbul'daki idare heyetinden hıncımızı almış olacaktık. Onlar, bizim turneye çıkmamıza razı olmamışlardı... Şehir Tiyatrosu broşürüne verdiğim notta kaydettiğim gibi, Darülbedayi'in idare heyeti, birbirleriyle Fransızca konuşan birtakım

ir Yolculuğu

üdebâ veya politikaya girerek Hürriyet ve İtilâf Fırkasını tutmuş, Anadolu harekâtı muhalifinî gibi zevattan müteşekkil kimselerdi. Bunlar için İstanbul «payitaht»; bütün Anadolu «taşra» idi. Payitahtın tiyatrosu Darülbedayi, hiçbir vakit «taşra» da temsiller veremezdi.

Bunun için biz İzmir'e gittiğimizden birkaç gün sonra, İstanbul gazetelerinde, bu idare heyetinin bir tebliği yayınlandı. Darülbedayi namiyle taşra şehirlerinde temsiller veren tiyatro heyetinin bu hareketi gayrı resmî bir mahiyeti haiz olduğu ve Darülbedayi-i Osmani ile hiçbir alâkası bulunmadığı heyet-i merkeziye tarafından ilân ediliyordu.

Sene 1927... Bugünkü Şehir Tiyatrolarının «Tepebaşı» na, «mal sahibi» olarak yerleştiği yıldır bu... İstanbulda sezon kapandıktan sonra İzmire turneye giden sanatkârlardan dördü, Ragıp Paşa Otelinde-ler. Sağdan itibaren: Vasfı Rıza Zobu, G. Arcan, Şaziye Moral, Mahmut Moralı.

İşte, Mustafa Kemal Paşanın, bu «Tiyatro Heyeti» ni gelip seyretmesi, «heyet-i merkeziye» ye güzel bir cevap, tekzibe karşı kuvvetli bir sille olacak, bizim de yüreğimiz serinliyecekti... 28 temmuz 1339 cumartesi (15 temmuz 1923) tarihli İzmir gazetesinde çıkan havadisi naklediyorum... Sütunun üstünde: «Darülbedayi sanatkârları», onun altında: «Gazi müncinin huzurunda» başlıklarından sonra şöyle devam ediyor:

«26 temmuz perşembe günü saat üçte (15 te), Muvahhit, Şadi, Behzat beyler, Darülbedayi sanatkârları namına Mustafa Kemal Paşa Hazretlerini ziyaret eylemişlerdir. Paşa Hazretleri, sanatkârları büyük bir nezaketle kabul ederek, yirmi dakika kadar sanat-ı temaşaya ait sualler iradetmişler ve sanatkârların İzmirden başlıyarak, Anadolunun muhtelif yerlerinde temsiller vermesi fikrini tasvibetmişlerdir... Sanatkârlar tarafından temmuzun 29 uncu (16 ncı) pazar günü akşamı Kordon'da verilecek müsamere için edilen daveti kabul ile teşrif buyuracaklarını vadeylemişlerdir.»

Evet; Behzat, Muvahhit ve Şadi, Darülbedayi sanatkârları namına, Paşanın oturmakta olduğu Göztepe taraflarındaki Uşşakîzade Muammer Beyin köşkünde huzura kabul edildiler. Bunlar da, Mustafa Kemal Paşayı, herkes gibi zaferlerinden ve resimlerinden tanıyorlardı. Paşanın fikri, görüşü, telâkkisi ve taassubu hakkında hiçbir bilgileri yoktu. Bu kabul, büyük adamla ilk karşılaşma idi. Bu murahhas heyetimizin vazifesi yalnızca: «Efendim, pazar akşamına temsilimize teşrifinizi rica ederiz» demek değildi... Bunlar aynı zamanda Müslüman kadınının sahneye çıkmasına da müsaade istiyeceklerdi. Kendilerinin anlattıklarına göre, huzura girince, üçünü de bir sükûttur kaplamış... «Bu işi nasıl açar, lâfa nereden girer de, ne yolda idare-i kelâm edebiliriz?» diye... Öyle ya; karşılarındaki Mütareke senelerinin sadrazamları gibi sıradan bir insan değil; Fatih'ler, Yavuz'lar, Kanuni'ler gibi bir başbuğ... Yaptığı büyük işlerle heybetlenen böyle bir insanın karşısında, onu kızdırmadan, onun tekdirine uğramadan meseleyi açabilmek?...

Behzat diyor ki: Şadi, korkuya yakın bir heyecan içinde öyle dalmış da düşünüyordu ki; Paşa kendisine hitaben «Şimali şarkiye doğru seyahatinizi uzatacak mısınız?» der demez, göz bebekleri âdeta dondu. Yutkunmak istedi, ona da muvaffak olamadı. Ben, ne olursa olsun, «Evet efendim» dedim... Yanından çıktıktan sonra Şadiye:

— Yahu, niye evet diyemedin? dedim.

— Hiç beklemediğim bir sual. Beynim durdu, nutkum tutuldu. Şaşkınlıktan şimali şarkinin neresi olduğunu bulamadım.

— Neresi olursa olsun. Evet dersin.

— Deli misin be Behzat, ya Hindistansa!... Al belâyı, otur aşağı...

İstanbul'da kıyametler kopmasına sebep olan: «Efendim, müsaade buyurulursa, beraberce geldiğimiz Türk hanımlarına da sahnede vazife verecek ve temsillerimize iştirak ettireceğiz.» sözü acaba ne gibi bir karşılığa bunları maruz bırakacak?... İster misiniz: «Muhadderat-ı İslâmiyeyi âleme teşhire mi geldiniz?» diye celâllensin de, en hafifinden «buyurun efendim!» diye bunlara kapıyı göstersin?!

Üç murahhas, bu zor durumun verdiği heyecan içinde ispinoz gibi düşünürlerken Gazi: «Türk Hanımlariyle geldiğinize pek memnun oldum. Onları güzel şiveleriyle sahneden dinlemek pek zevkli olacak!» diye lâfa başlamaz mı?... Üçü de mendillerini çıkarıp terli yüzlerini sıvazladıktan sonra rahat nefes almışlar!

Muvahhit merhumdan aldığım notlara göre; Türk hanımları için söylediği sözlere şöyle devam etmiş:

«Darülbedayi, bu memleketin hayat-ı sanatında çok sevimli bir çiçektir... Türk hanımlarının iştirakiyle bu çiçek daha serpilecek, daha sevimli bir hale gelecektir.»

Behzat Butak diyor ki: «Meğer o, yalnız Türk kadınlarının İzmir'e beraberimizde geldiklerini değil, sahneye çıkan Türk kadınının İstanbul'da başına gelenleri de biliyormuş. O, anlattıkça, biz şaştık kaldık!»

Bizim «heyeti murahhasa» da, bu güzel sözler, bu iltifatlar karşısında ağlamaklı bir hal ile veda eyleyip, pürheleçan otele döndüler...

(Devamı gelecek sayıda)

Hayat

ULUDAG

FOTOĞRAF : HEINRICH BLOCK

DA KIŞ

ayat

ULUDADA KIŞ

FOTOĞRAF : HEINRICH BLOCK

GE.11 GRAFİKA

Gençler sık sık ÇATI'da buluşuyorlar. Dansediyorlar, eğleniyorlar. Geçen cumartesi bazıları bilhassa nazarı dikkati celbediyor, adetâ «PARLIYORDU».

Sebebi araştırılınca gençlerin saçlarına meşhur GEL CADORICIN briyantinini sürdükleri anlaşıldı.

Parisin en son icadı olan GEL CADORICIN diğerleri gibi sadece bir briyantin değildir. Emsalsizdir çünkü :

- saçları **yağlamadan** fevkalâde **parlak** gösterir.
- saçların **şeklini muhafaza** eder.
- bilhassa saçları **besliyerek canlandırır**, kuvvetlendirir ve yumuşatır.

Üstelik GEL CADORICIN'nin kokusu güzel ve sihirlidir ... bir Paris parfümü.

GEL CADORICIN iki renkte bulunur Mavi (esmer) ve sarı

Briyantin **GEL** CADORICIN *Paris*

GEL CADORICIN'i sürmeden önce mayi veya krem FLİ-FLAP CADORICIN şampuaniyle saçlarınızı yıkamayı unutmayınız. Tabiî **yumurtalı** yegâne şampuandır.

AGOPOS AİLESİ

Agopos Efendi, Leon Hancıyan'dan ders alarak, hanendeliğe başlamış. Hünkâr Suyunda okuduğu fasıl şarkıları dillere destan olmuş. Bu arada, saraylara, köşklere çağrılmış, Sultan Aziz'in çocuklarının sünnetinde maniler, koşmalar, divanlar okumuş. İstanbulda çeşitli gazinolarda çalışmış, bir Avrupa gezisinde «fasıl» konserleri vermiş. Aleko ve Yorgo Bacanos kardeşlerle ortak bir gazino açmış. Gazinonun adı «Do-Re-Mi» imiş.

Uzun Yaşamanın Sırrını Müzikte Bulan Adam...

DEFLERİN zilleri şakırdadı. Tatlı, gür, tok erkek sesleri, mızraplara, yaylara dil uydurarak, büyük salonu doldurdu :

Ehl-i aşkın neşvegâhı kûşe-i meyhanedir,
Sâkiyâ uşşakı dilşad eyleyen peymanedir
Güftü güy-i âleme aldanma hep efsanedir,
Sâkiyâ uşşakı dilşad eyliyen peymanedir.

Salon, perdeleriyle, koltuklariyle, duvar boyasiyle, beyazlar içindeydi. Yalnız, gemi kamaralarınınkini andıran yuvarlak pencerelerinden görünen deniz mavisi, ortadaki uzun masanın üzerini süsliyen bir natürmort gibi renkli turşular, meyvalar, çeşitli çerezler bu beyazlığı bozuyordu. Masanın çevresine yine beyazlar giyinmiş adamlar oturmuştu. Baş köşede oturan, beyaz spor gömlekli, altın sarısı saçlı, gök mavisi gözlü, erkek bakışlı bir adam, iki sandalye öteye ilişmiş, def çalan birine el işareti yaptı. Önce defler, mızraplar durdu, sonra neyler sustu. Def çalan adam ayağa kalktı :

— Buyurun Paşam, dedi.

Altın sarısı saçlı, erkek bakışlı adam, bir kitabın sahifelerini çevirdi :

— Şarkı kitabını gelişigüzel açacağım. Hangi şarkı çıkarsa onu okuyacaksın Agopos Efendi!... dedi.

Kitabı kapadı, açtı :

— Talihine yine bir Kürdilihicazkâr çıktı, diye sözüne devam etti. Rahmi Beyin Yürük semaisini, «Ey mutrib-i zevkâşina» yı okuyacaksın!...

Deflerin zilleri şakırdadı. Mızraplar, yaylar tellerin üzerinde gezindi. Agopos Efendi, tatlı sesiyle şarkıya başladı :

Ey mutrib-i zevkâşina
Bir şarkı yaptım ben sana
Tarz-ı usulü neveda
Gel eğlen daima

Şarkı bitince, altın sarısı saçlı, erkek bakışlı adam :

— Aferin Agopos Efendi, dedi. Şimdi sıra bende... Sen usul tut, ben okuyayım!...

Agopos Efendi saygıyla eğildi. Defle usul tuttu. Altın sarısı saçlı adam şarkıya girdi. Gür, güzelce bir sesi vardı :

Cânâ rakibi handan edersin
Ben bînevayı giryan edersin
Bigânelerle ünsiyet etme
Bana cihanı zindan edersin.

Mızrapların, zillerin sesleri, alkışlar arasında eridi. Altın sarısı saçlı adam, yine Agopos Efendiye döndü :

— Haydi bakalım Agopos Efendi, dedi, şimdi de bir nutuk çek, dinliyelim...

Agopos şaşırmıştı. Masadakileri şöyle bir süzdü :

— Aman Paşam, nutuk çekmek benim ne haddime, diye kekeledi. O sizin gibi büyük adamların harcı!...

— Ben nutuk da çekerim, şarkı da söylerim ama!

Agopos ayağa kalktı :

— Paşam, dedi, sizin adınız Atatürk, benim adım ise Agopos. Nasıl erişebilirim size...

Atatürk'ün mavi gözlerinde bir gülümseme dalgası dolaştı :

Eskiden hamamlar sadece bir yıkanma yeri değildi. Hele kadınlar için, çarşı hamamları güzel vücutların, elmasların teşhir edileceği yerdi...

övünmeğe haklıdır. Bugün acı bir hakikattir ki büyük beldemizde çarşı hamamı tahribatı Türk yapı sanatına karşı barbarca tecavüz halini almıştır. Veraset yolu ile veya herhangi bir yoldan bir hamamın tapu senedini koynuna koyan kimse ilk fırsatta onu yıkıp yerine bir han veya apartman yükseltmeyi düşünmektedir. Bunu yapamıyanlar da o güzelim binaları hamam olarak kapamakta, sinema, depo, imalâthane olarak kullanmakta veya kiraya vermektedir. Türk yapı sanatının şaheserlerinden bazı hamamlarımız da, zaman zaman, tarihini bilmiyen ve ikazlara da tahammülü olmıyan devletlilerin emirleri ile yol, meydan, park açılmak heveslerine kurban olmuşlardır. Birkaç büyük hamam da yangınlarda harab olmuş, tamir edilmeyip harabiye terkedilmiş, yok olmuştur.

FINDIKLI HAMAMI

Müftü Hamamı da denirdi. Mimar Sinan yapısı bir yapı şaheseri idi. Yıktırıldı. Yandaki resim Arjantin'li ressam Dr. Samuel Mallo Lopez tarafından yapılmıştır.

70 yıl önce İstanbul'da 300 çarşı hamamı vardı

İSTANBUL ve etrafında 70 yıl evvel 300 çarşı hamamı vardı. Bugün ancak 50 hamam işlemektedir. Bilhassa 1940 yılından bu yana 150 den fazla hamam kapanmış, bunların bir kısmı tamamen yok olmuştur. Muazzam, muhteşem hamamlarımız ise âdeta kalmamış gibidir. İşte yok olan şaheserlerin korkunç bilânçosu!

1 — Mimar Sinan yapısı Sarnatya Ağa Hamamı, çifte hamam, imalâthanelere bölünmüş, delik deşik bir haldedir.

2 — Mimar Kemâleddin yapısı İkinci Sultan Bayezit Hamamı, halkın ve bazı yazarların hataya düşerek Patrona Hamamı dedikleri âbide, Bayezit külliyesinin bir parçası, harap, depo olmuştur.

3 — Mimar Sinan yapısı Ayasofya Hamamı. Restore edildi ama depo olarak kullanılıyor, sadece bir dış yaldızı vurulmuştur. Hamam olarak ihyası şarttır. Bu eşsiz şaheseri işletmeye tâlip mesleğinin âşıkı hamamcılarımız henüz yok olmuş değildir.

4 — Mimar Davud Ağa yapısı Haseki Sultan Hamamı, Yenicami Hamamı, bu âbidenin bir parçası idi, Evkaf Nezaretinin kör kazması ile yıktırıldı. Yerine yıllarca sonra büyük bir iş hanı yapıldı. İş Bankasının arkasındaki taş han.

5 — On beşinci asır yapısı Muradpaşa Hamamı, Aksaray çifte hamamı, Menderes'in Bulvar açma hevesinin kurbanı oldu. Yıktırıldı. Bir sanat şaheseri idi.

6 — On beşinci asır yapısı ve bir sanat bediası Saraçhanebaşında İbrahim Paşa Hamamı, Bulvar açma uğrunda kör kazmanın kurbanı oldu.

7 — Mimar Sinan yapısı Fındıklıda Müftü Hamamı, Menderes tarafından yıktırıldı. Bir yapı şaheseri idi.

8 — En güzel hamamlarımızdan Beşiktaş'ta İskele Hamamı, Barbaros tarafından Mimar Sinan'a yaptırılmıştı. Menderes'in emriyle yıktırıldı.

9 — Sultanahmet'te büyük Arasta Hamamı, yangında yandı.

10 — Kadırga'da büyük Çardaklı Hamam, bir sanat şaheseri, sahipleri tarafından delik deşik edilip imalâthane olarak kiraya verilmektedir.

11 — Tahtakale'de Rüstempaşa Hamamı, depo olarak kullanılmaktadır.

12 — Adını taşıyan semtte Sultan Hamamı, depo olarak kullanılmaktadır.

13 — Hasköy Hamamı, muazzam yapı, harap, çökmek üzereydi.

14 — Mimar Sinan yapısı Mihrimahsultan Hamamı, Edirnekapısı Hamamı, imalâthane olarak kullanılmaktadır, belki de şu aylarda yıkılmıştır.

15 — Cerrahpaşa Hamamı, yıkıldı, yok oldu.

16 — Mimar Sinan yapısı Ayakapı Hamamı, harabe halinde.

17 — Yenikapı'da Mimar Sinan yapısı Kızlarağası Hamamı, yok oldu.

18 — Büyük Lâleli Hamamı, yok oldu.

19 — Yapı şaheseri Kocamustafapaşa Hamamı, kapalı durur, mesken - imalâthane halinde.

20 — Fatih'te Haydar Hamamı, Mimar Sinan yapısı, bir harabe halinde idi.

21 — Fatih'te muazzam Çukur Hamam, yok oldu.

22 — Kanlıca Hamamı, bir sanat bediası idi, yıktırıldı.

23 — İshakpaşa Hamamı, harabe halinde.

Vasfi Rıza Zobu Hayatından Hikâyeler Anlatıyor: 15

Gezici Tiyatrocular

Desdemona çifte telli oynuyor, Otello göbek atıyordu...

VELİ Efendi ve Hanife Hanım!... Anadolu topraklarında kendi kendilerine yetişen, verdikleri meyvanın adına da «tiyatroculuk» diyen ve dedirten insanlardı bu yanımdakiler. Otobüs arkadaşlarımdan bahsediyorum.

Büyük halk kitlelerinin sanatkârı, onların arkadaşı, onların tanıdığı adamlardı bunlar... Çoğu İstanbulu görmemişti. Tiyatrocu olmalarına rağmen zamanın büyük aktörlerini, Muhsini, Behzadı, Galibi, Hâzımı işitmemişlerdi. «Tiyatro» yu kendi kendilerine öğrenmişler, seyircilerine de öylece öğretmişlerdi. Seyirciler mi onlara uymuş; onlar mı seyircilerine kapılmışlar?... Burası belli değil. Bunların şehirliyle, hele şehirlinin okumuş, yazmış kısmı ile yani münevverleriyle hiçbir alâkası yoktu. Daha ziyade ümmilerin içinde idiler. Onlarla dost idiler. Bu sanatkârlar, oynıyacakları piyesin mevzuuna, janrına değil; seyircilerinin zevkine, isteğine tabidirler. Bir gün Desdemona'nın bir Anadolu oyun havasına kalkıp şıkır şıkır oynadığını; Otello'nun da ona uyup, karşılıklı göbek attığını görmek kadar tabiî bir şey olamaz...

«Veli Kumpanyası» nın primadonnası, Maraşlı «Hanife», kamyonda benim yanıma düştü. Benim yanım «şoför mahalli», yani kamyonun lüks mevkii! Doğu ilinin doğurduğu bu, hem kantocu, hem komedici, hem de dramcı olan sanatkârı elbette böyle lüks bir yeri işgal edecekti. Beş kişilik olan bu «mahal» de, biz dört kişi olmuştuk. Ben kenarda; yanımda Antepli kara Hanife; sonra şoför. Şoförün solunda da, elinde «cümbüş» denilen çalgısiyle, başi örtülü, arkası yeldirmeli bir kadın!... Bu da kumpanyanın iki kişilik orkestrasının, davulcudan sonra gelen müzisyeni... «Kıptî» olduğu bir görüşte anlaşılıyordu. Bir ara çalgısına dayanan şoföre iyice çıkıştı:

— Abeee!... Dikkat edesin!... Kırıldı mı cümbüş, maf oluruz sonra!...

Başmuganniye ve başaktris olan Hanife Hanım giyim, kuşam meraklısı idi. Bu uzun kamyon yolculuğunda da süslerinden ayrılamadı... Başında geniş kenarlı, etrafı çiçeklerle süslenmiş hasır bir şapka. Sırtında, vaktiyle koyu bir renge sahipken, şimdi neftimsi olmuş; yerlere kadar sürünen bir manto. İçinde mantonun uzunluğunu da aşan bir tuvalet... Cefakâr tuvalet, zamanla o kadar perişan bir hale gelmiş ki... Yırtılmış, sökülmüş. Sonra da dikişlerle, teyellerle büzmeli büzmeli olmuş... Daha fazla dikişe tahammülü kalmıyan bu sabık tuvaletin üstünde sigara yanıklarına artık el sürülmemiş. Bir nevi ajörlü seyahat elbisesi... Altı lâstik, beyaz keten pabuçlu ayağını, ayağı üstüne atmadan sigarasını yaktığını görmedim...

Ne kadar yol aldık, bilmiyorum... Uzaktan bir insan karartısı göründü... Hanife Hanım memleketi şivesiyle, çalgıcı kadına seslendi:

— Abla! Galiba görünen Kör Mehmedin Ali...

— Her halde o olacak...

— Şoför!... Eğer oysa, arabaya alacağız...

— Olur olur... Böyle daha birkaç kişi yollarda varmış. Söylediler...

— Var ya. Hepsi kaçak...

Bir kahkaha attı... Beni de aldı bir merak!... «Hepsi kaçak» da ne demek oluyor?... Nereden kaçak bunlar?... Bunca sıkıntıdan sonra bir de kaçaklar uğruna hükümet kapılarına düşersek, işte o vakit keyif tamam olur!...

— Aman Hanife Hanım, nereden kaçmışlar bunlar?...

— Bunlar, Kör Mehmedin kumpanyasındaydılar... Dün akşama kadar Karaköse'de oynamışlar... Karşılarında rakip yokmuş... Halbuki dün akşam Hafız İhsan geldi... O gelince, iş yapamıyacaklarını biliyorlar... Ne yapsınlar? Tek çare, Karaköseden ayrılıp başka tarafa gitmek... Başka tarafa gitmek için de paraları yok... Bizim de Diyadin'e gideceğimizi duymuşlar... Akşam bir konuşma oldu... Kör Mehmedin kumpanyasında ne kadar işe yarar oyuncu varsa, hepsini aldık, kaçırıyoruz...

— Niçin güzel güzel ayrılmıyorlar?

— Olur mu yahu! Hepsi hancıya, aşçıya, kahveciye borçlu... Ödeyecek para da yok. Kör Mehmedi rehin bırakıp kaçtılar...

— Mehmet ne yapacak?...

— O bulur kolayını... İlk değil ki bu... Bu iş yalnız Kör Mehmedin başına gelmiyor... Seyyar kumpanyaların en büyük şikâyetleri bu... Adam şuradan buradan oyuncularını topluyor. Kumpanyayı düzüyor. Masraf da gırtlağına çıkıyor... İş bir kasabada kötü mü gitti? O gün adamın gündeliğini mi vermedin? Yahut, başaktrisi seyirci mi tuttu? Yallah öbür kumpanyaya aktarma... İşin kanunu yok; nizamı yok... Zannetmeyin ki bu münasebetsizlikler yalnız böyle devşirme tiyatrocular arasında... Turnelerde gezerken, daha derli toplu heyetler arasında da böyle vakalara şahit olur dururuz. Edirne'den öte memleketlerin hiçbirinde böyle bir başıbozukluğa tesadüf etmek kabil değildir. Daha ilerde değil; burnumuzun dibindeki Bulgar, Yunan, Rumen kasabalarında da kaldım. Onların seyyar kumpanyaları efradiyle de görüştüm. Bizimki gibi böyle, «tiyatro kanunu» olmıyan bir memlekete rasgelmedim.

Hanife Hanıma:

— Peki, dedim, bunlar eşyalarını nasıl kaçırırlar?

— Ne eşyası?...

— Meselâ bavullarını filân?

— Aman beyim, alay mı ediyorsun? Ne eşyası, ne bavulu!... Herkesin elindeki elinde, üstündeki üstünde... Küçük bir bohçaya ufak teğefini koydun mu; kolunun arasına sıkıştırır; işte böyle yol üstünde kamyonu beklersin!...

Böylece firari aktör ve aktrisleri, yol kenarından birer birer topluyor, kamyonun arkasına, eşyaların üstüne, arasına yerleştiriyor, yolumuza öyle devam ediyoruz...

Bir ara, şoförün solundaki çalgıcı hanım seslendi:

— Ayol, haberin var mı? Sabahat de bizimle geliyormuş...

— Aaaa... Neye o?... Kör Mehmedini nasıl olmuş da bırakabilmiş?

— Ne haltetsin?... Parasızlıktan sürünecek değil a...

Hanifenin, sahne sanatkârlığı hakkında fikirleri var:

— Sabahatte de satış yoktur satış... Gomdi oynar diye adını çıkarmış (gomdinin komedi olduğunu anlamışsınızdır). Halbuki gomiğin karşısında aval aval baş sallamaktan başka bir iş beceremez... Hem biraz da sahne vaziyeti (?) lâzım... Sahnedeki gecelik surat başkadır... (Ah

HEY GİDİ GÜNLER — Türk sahnesi'nin iki büyük sanatkârı: Vasfi Rıza ve rahmetli Muvahhit... Kucaktaki minimini, Muvahhit ile Bedia'nın çocuğu Sina.

92 yıllık ömrüm 794 bin 880 saat eder. Bunun 250 bin saatini uyuyarak, 100 bin saatini def çalarak ve şarkı söyliyerek, 120 bin saatini nargile içerek, 130 bin saatini ise sofra âlemlerinde geçirdim. Geri kalan 200 bin saatte de yazma bastım, mangır yaptım, gezdim.

RÖPORTAJ : ORHAN TAHSİN
FOTOĞRAFLAR : EROL DERNEK

— Agopos Efendi, ben senin şöhretini duydum. Diyorlar ki: «Hânende Agopos Efendi olmzsa, Hünkâr Suyunda fasıl yapılmazdı». Böyle bir adam nutuk çekemez mi?...

— Hünkâr Suyu fasılsız olabilir Paşam, ama Türkiye Atatürksüz yapamaz ki!...

Defler yine şakırdadı. Salonu oynak, kıvrak bir fasıl şarkısı doldurdu:

Bir dilber-i işvebaz
Nedir bu sendeki naz
Yeter ettiğin niyaz
İşte hazır ince saz

İşte meydan, işte saz
Gönül eğlensin biraz.

«O olmazsa Hünkâr'da fasıl yapılmıyan» Agopos Efendi, 27 yıl önceki bu hâtırayı şöyle noktalıyor:

— Florya Deniz Köşkünde, Atatürk'e yarım saat fasıl yaptıktan sonra ayrıldık. Trene bindik. Yeşilköye geldik. Tren bir türlü kalkmaz!... Bu sırada, perondan kulağıma polis düdükleri geldi. Bunu, «Trende çalgıcılar varmış, nerede onlar» sesleri takibetti. Korkudan büzüldük. Son sözüm Atatürk'ün gücüne mi gitmişti?... Sonunda polisler bizi buldu. Aldılar, yine Köşke götürdüler. Atatürk'ün misafirleri gelmiş, bir fasıl da onlara geçtik!...

Agopos Efendi, 40 yılı saraylarda, köşklerde, 40 yılı da eğlence yerlerinde geçen, tatlı, zevk, neşe, mutluluk dolu hâtıralarını, ahşap bir evin modası geçmiş mobilyalarla döşeli bir odasına sıkıştırmış. Yatağının ayakucundaki konsolun gözleri, aynanın kenarları, başı fesli, eli defli eski fotoğraflariyle dolu:

— Def 80 yıl elimden düşmedi, dedi. 92 yaşındayım. 92 yıl, 33120 gün, 794 bin 880 saat eder. Bu süre boyunca, tam 100 bin saat def çalmış, 1,5 milyon tane şarkı söylemişim. Koşmalarım, manilerim, semailerim sevilirdi. «Mavilim» türküsünü ben meşhur ettim.

Konsolun üzerindeki takvime baktı:

— 90 yıllık ömrüm boyunca hayatın tadını çıkarmağa çalıştım, dedi. Gezdim, eğlendim, dünya nimetlerini tattım. Limonlu kaşar peyniri, siyah havyar, balık, peynir, ciğer tavası en sevdiğim yemeklerdi. Hiç perhiz yapmadım, ne bulursam yerdim. Gece yarılarına kadar uykusuz kalırdım. Sabah yine gün ışımadan uyanırdım. Şimdi 12 - 14 saat uyuyarak, eski günlerin acısını çıkarıyorum.

Ayağa kalktı. Radyonun düğmesini çevirdi, üzerindeki defi aldı:

— Doktor nedir bilmem, dedi. Uzun yaşamanın sırrını müzikte buldum.

Odanın içini, radyo hoparlöründen dökülen bir peşrevin ezgileri doldurdu. Sonra bir def şakırdadı, bir alaturka şarkı başladı:

Ey mutrıb-i zevkâşına
Bir şarkı yaptım ben sana.

Agopos Efendi de defini şakırdattı. Hünkâr Suyu fasıllarının hayalleri içinde, kırık-dökük sesiyle şarkıya katıldı:

Tarz-ı usulü nevedâ
Gel eğlen daima...

Konsolun kenarına iliştirilmiş eli defli, başı fesli «Hünkâr fasıl heyetindeki Agopos Efendi» nin fotoğrafı ile göz göze geldi.

Defin zillerini bir daha şakırdattı...

Agopos Efendi 1868 yılında İstanbul'da doğmuş. «Uzun yaşamanın sırrı» na ermiş bir aileden... Sarraflar Kâhyası olan babası 95, annesi 91 yıl yaşamış. Karısı Mannik ise 82 yaşında ölmüş. O da şimdi 93 yaşın eşiğinde, büyük kızı Arusyak ile yaşıyor. Arusyak 60 yaşında. Agopos Efendi iş hayatına Kapalıçarşı'da yazmacılık yaparak başlamış. 60 yıl sesiyle geçinmiş. Son 10 yılda da mangır yapmış. Mangır, nargilenin ateş konulan yerine verilen ad... Agopos Efendi, eski nargilecilerden. 15 yaşında nargileye başlamış, hâlâ keyifle içiyor. «Dertlenince nargile içerim, neşelenince def çalarım» diyen Agopos Efendi, 76 yaşındaki arkadaşı meşhur fasıl okuyucusu Ağyazar Efendi ile görülüyor (yukarıda). Yanda ise kızı ile oturmuş, nargile içiyor...

IŞIKLI TRAFİK MEMURU

Trafik polislerinin kazaya uğramalarını önlemek maksadı ile, Batı Almanyada, karanlık yol kavşaklarında duran memurlerin kemerlerine, cep pilleri ile işliyen, önlü, arkalı lâmbalar takılmıştır.

Radarla pişen tavuk

Bir İsviçre firması, piyasaya radar ışınlariyle çalışan yeni bir fırın çıkardı. Bu fırın sayesinde yemekler yalnız sathî olarak değil, her tarafı aynı şekilde pişirilebiliyor. Yemeği aynı zamanda fırına cam, yahut porselen tabağı ile birlikte koymak da mümkün, zira ışınlar tabağı hiç ısıtmadan yemeği pişiriyor. Bazı dondurulmuş yemekleri, madenî ambalâjlı olmamak şartiyle, ambalâjını hiç açmadan pişirmek imkânı da var. Bu fırının içinde ayrıca enfraruj ızgarası vardır. Bu da alışılan zevklere sadık kalmak ve iştahı açmak için, yemeği kızartma işine yarıyor. Füze tekniği ve suni peyk araştırma lâboratuvarlarında kullanılan manyetron lâmbaları bu suretle ilk defa ev hizmetlerinde tatbik edilmiş oluyor. Fırın pahalıya mal olduğu için, şimdilik sadece otellerle büyük lokantaların işine yarıyabilecektir. Bununla beraber zamanla ucuza mal edilmesi beklenebilir. O vakit de, evlerin mutfaklarına kadar girecek, yemek pişirme işini rahat ve külfetsiz hale getirecektir. Biraz daha sabredelim.

Düşen Bir Kedi Feza Uzmanlarına Örnek Oluyor

Bilginler, füzelerin denge hesaplarında tabiat yapısı mekanizmalardan faydalanıyor.

Kedilerin dört ayak üstüne düştüklerini birçok bilginler, yüzyılımızın başlangıcında kendilerine göre çeşitli tezlerle açıklamağa çalışmışlardı. Hattâ bir ara bu konu o kadar ilgi çekici bir safhaya dökülmüştü ki, uzun tartışmalara bile yol açmıştı. Kedinin dört ayak üstüne düşme meselesi yeniden ele alınmış bulunuyor. Uzmanlar bu olayla çok yakından ilgileniyorlar. Peyk uzmanlarını meşgul eden asıl mesele, düşme halindeki herhangi bir cismin hareketlerine istikamet verebilme kaygısıdır. Bir otomobil dönmek isteyince, yerde, bir gemi denizde, bir uçak havada kendilerine birer mesnet bulabilirler. Ama şunî bir peyk için durum böyle değildir. Onun yeni bir dönüş yapması, yahut eski hareketini değiştirmesi için, kendinden bir parçayı fırlatarak hız alması icabeder ki, bir intikal hareketi yapabilsin. İşte kedinin dört ayak üzerine düşmesi de, ayaklarını ileri geri oynatabilmesi sayesinde olur. Organik imkânlar ve adale kuvvetinden faydalanılarak sağlanan bu dengeyi, mekanik şekilde elde etmek için ise, boşlukta ilerliyen bir füzede dönüş istikametinin tersine bir hareket temini şarttır. Bütün bu ince hesapların en ilgi çeken tarafı, peyk mühendisliğinde denge fikrinin, tabiat yapısı bir varlık olan kediden alınmış oluşudur. Tabiat yapısı yine insan yapısına örnek oluyor...

Kule Değil, Postane

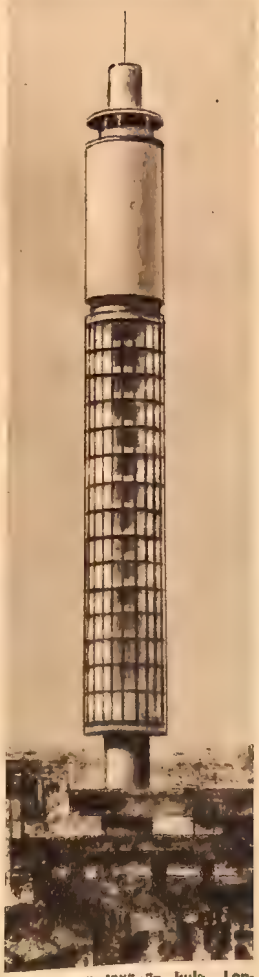

Resimde gördüğünüz kule, Londra'da inşası düşünülen yeni postane binasıdır. Burası hem büro, hem de Radyo - Televizyon - Telefon vericisi olarak kullanılıp, yüksekliği ve yerden kazanılacaktır.

Rüzgâra mukavim kibrit

İngilterede son zamanlarda «windproof» adlı sönmiyen bir kibrit imal edildi. Kibritin boyu, bildiğimiz kibritlerin uzunluğunda, yalnız başı öbürlerinden biraz daha büyük. Formülü gizli tutulan hususi bir yanıcı madde ile yapılmış. Kuvvetli rüzgârda bile sönmeden on saniye devamlı yanabiliyor. Bu kibrit galiba çakmakların pabucunu dama attıracak

Dakikada 20.000 harf

Hususi yapılmış bir teleks cihazı ile yeni bir yazma rekoru kırılmıştır. Elektronik olarak çalışan bu yeni teleks cihazı dakikada 20.000 harf kaydedebiliyor. Bunu bu süre içinde insan yazmak değil, okuyamaz bile... Bu kadar süratli yazma işini, tuşlarla yapma kabil olmadığı için, tuşların yerini elektron ışınları almıştır. Bu ışınlar vasıtasiyle istenilen harfler özel olarak hazırlanmış kâğıtlar üzerine aksettirilmekte, bu projeksiyon kâğıt üzerine kimyevi olarak tesbit olunmaktadır. Karşı taraf kâğıdın üzerine özel bir mürekkep püskürterek görünür hale getirdikten sonra, ısı yardımı ile gönderilen yazıyı sabit duruma sokmaktadır.

Yeni bir pens

Radyo ve televizyon cihazı tamircileri için artık parmak girmiyen yerlerde çalışma zorluğu ortadan kalkacağa benziyor. Yeni yapılan bazı pens ve kargaburunların uçları mafsallı. Vida ile istenildiği gibi ayarlanabiliyor. Çalışılacak yere göre bu aletlerin ağızlarına zaviye vermek kaabil olunca çalışma işi fevkalâde kolaylaşmış sayılır. Böylece en sıkışık yerlerde rahatça iş görülebilecektir...

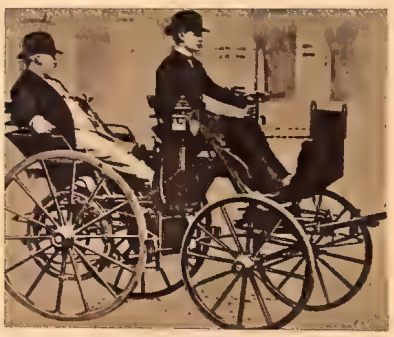

Otomobil 75 yaşında

1886 yılında güneybatı Almanyanın Stuttgart şehri sokaklarında ilk beygirsiz araba dolaştığı zaman herkes hayretten donakalmıştı. Saatte 18 kilometre hızla giden 1,5 beygir gücündeki bu arabanın içinde Gottfried Daimler oturuyordu. İşte Stuttgart'ta bulunan Mercedes-Benz fabrikaları müzesinde 24 şubat 1961 cuma günü yapılacak bir törenle bu yıldönümü kutlanacaktır. Resimde otomobilin mucidi Gottfried Daimler (arkada) 75 yıl önce icadettiği arabası ile görülüyor. Şimdiki otomobillerin eceddi sayılabilen bu araba hoş değil mi?

S. S. FRANCE

Fransızlar tarafından halen St. Nazaire tersanelerinde inşa edilmekte olan «S. S. France» dünyanın en uzun transatlantiği olacaktır. Fransız, İngiliz ve Amerikan limanları arasında sefer yapacak olan 68.000 tonluk bu dev geminin birçok yeni teknik özellikleri vardır. Bunların en önemlilerinden biri yepyeni bir konstrüksiyonla hazırlanmış olan bacalarıdır. Bu bacaların kenarları çıkmalıdır ve bu suretle de gemi güvertesi ile üst kısımların kurumlanması kesin olarak önlenmiş olacaktır.

KÂĞITHANEDE ZİT OYUNU

AİLE POSTASI

ANNELERİN HATASI

Bir hanım okuyucumuz yazıyor:

«Ben bir köy kızıyım. İlkokulda, aynı sınıfta okuduğum bir erkek arkadaşım için annem, konu komşuda, lâtife olsun diye: «Ben kızımı büyüdüğü zaman filân'a vereceğim» derdi.

«Fakat ben o yaşta, bunun bir şaka olduğunu bilemezdim. O arkadaşım ile bütün münasebetlerimiz arkadaşlık hudutları çerçevesi içindeyken ben kendimi, seneler geçtikçe hiç farkında olmadan annemin söylediği söze göre hazırlamıya başlamıştım.

«İşte ben bu haleti ruhiye içinde büyürken önceleri arkadaşıma karşı içimde henüz mâna veremediğim bir duygu hissetmeğe başladım.

«Yaşım 17 olduğu zaman ise o genci çılgınca sevmiye başlamıştım.

«Sevdiğim genç tahsil için köyden ayrıldı. Yalnız tatillerde köye geliyor ve o da beni seviyordu.

«Annem ve babam hislerimi anladıkları zaman, evde kıyameti kopardılar.

«Çok tâliplerim vardı, benim için parlak bir izdivaç düşünüyorlardı. Ama benim gözüm kimseleri görmüyordu.

«Bunu anlıyan annem ve babam:

«Bu hislerini sakın ona belli etme, sen şimdi ruhen ve bedenen gelişme çağındasın; bu yaşta, bu gibi çılgınlıklar olur, dediler.

«Ben çok küçüktüm, karakterimde tam bir istikrar olamazdı ama, kulağıma konan adama kavuşmak için her şeyi yapabilirdim. Annem ve babam bunu bir gurur meselesi yaptılar:

«Bu hissinin köyde duyulmasına bile tahammülümüz yok, dediler. Gözden ırak, gönülden de ırak, düşüncesiyle beni köyden uzaklaştırdılar.

«Sevdiğim genç de ne yazık ki, olayları hep başkalarının görüş zaviyesinden mütalâa etti. Tahsilini bitirince köyden başka bir kızla evlendi.

«Ben de birkaç sene sonra, belki unuturum düşüncesiyle, evlendim. Bugün 35 yaşındayım. O zamandan beri onu hiç görmediğim halde hâlâ unutamıyorum.

«Kalbim dünyanın en dayanılmaz acılarıyle dolu. Eşim beni çok seviyor, fakat ben onu sevemedim. Genç kızlığımda da, evlilik hayatımda da bedbaht oldum. Bir, iki ruh mütehassısına gittim. «Biz size birşey yapamayız. Unutmak en iyi ilâçtır.» dediler.

«Fakat ben bu ilâcı bir türlü bulamadım.

«Efendim, işte benim acıklı hayat hikâyem.

«Eğer münasipse, çok rica ediyorum, bu yazımı açıklayın. Birkaç anneyi olsun bu gibi düşüncesizce hareketlerden alıkoyabilirsem ne mutlu bana!»

Bir okuyucunuz

DİKKAT

Elâzığ'dan mektup gönderen okuyucumuza:

Siz kendinizi ikincisine yakıştırıyorsanız ve bu da sizi semimi bir sevgi ile seviyorsa birincisine ümit vermekten vazgeçmeniz şüphesiz daha doğru olur. Yalnız ikincisinin tahsil durumu sizinkinden çok fazla gibi görünüyor. Bu noktaya da dikkat etmeniz faydadan hâli değildir. Cevabımız gecikti. Özür dileriz.

SENE 1925 — Tepebaşı tiyatrosunda temsil edilen «Devlet Kuşu» piyesinden heyecanlı bir sahne. Solda Vasfi Rıza. Sağda Raşit Rıza. Arkada solda Bedia Muvahhit. Sağda Mina Müzeyyen. Çok beğenilmiş ve bundan dolayı da çok oynanmış bir komediydi bu eser...

KADINLARIN KAPISINDAN GİREMED

TEMSİLLER vermek üzere, toplu bir halde memleket memleket; şehir şehir dolaşmaya biz tiyatrocular, «turne» diyoruz... Tiyatroya dair diğer kelimeler, tâbirler gibi, bizim için «Türkçe» olan bu «turne»ler, sahne sanatkârları için kaçınılmaz bir vazife, bir mecburiyettir. Uluslararası lisana sahip olan milletlerin sanatkârları bu turnelerini dünya sathında yaparlar; bizim gibileri de vatanları dahilinde. Sahne adamı olsun da, bu işin dışında kalsın! Böyle bir kimse yoktur. 1859 da kurulduğunu bildiğimiz «Şark Tiyatrosu»ndan yetişenlerin, hattâ 1861 de, Babayan Kirkor ve Hovsep Ağaların yalısında temsiller veren «Ortaköy» tiyatrosundan ayrılanların ilk işleri Osmanlı İmparatorluğu dahilindeki şehirlere turne yapmak olmuş; o günden bugüne kadar da bu turneler devam edip gelmiştir. Yalnız şu var ki, onların, Osmanlı tebaası olarak, ellerini, kollarını sallıyarak gittikleri eski «bizim vilâyetler»in bugünkü «Cumhuriyet ve Krallıklar»ına biz, «pasaport» la bile gidemiyoruz. Gitsek de bir şey yapmak kabil değil. Bu, «sanatta düşüklük»ten değil; eskiden bizim olan o yerlerde «Türkçe»mizden bir şey bırakamadığımızdan ileri gelmektedir...

Neyse, bırakalım bu hâtıraları da, biz hikâyemize gelelim:

İşte bu İzmir seyahati de, benim tiyatroculuğumun ilk «turne»si oluyordu. Bugünkü yaşıma ve yaşayışıma göre güç ve tahammülsüz olan bu iş; mahrumiyete dayanabilecek o çağımda bana ve arkadaşlarıma öylesine eğlenceli ve zevkli geldi ki... Senelerce, İstanbul'da tiyatro sezonunun kapanmasını; baharla beraber turneye çıkma gününü gönülden bir arzu, içten gelen bir hasretle bekler olmuştuk. «Od yok, ocak yok» tâbirine uygun bir hayat geçirmekteydi Anadolu. Harblerin sömürmesiyle kadide dönmüş... Bu haliyle İstiklâl Harbinde de canını dişine takmış. Şimdi «muzaffer oldun!» demişler ama, yaralı bir aslan gibi iler tutar tarafı kalmamış. Binalar yıkılmış, gülük şehirler birer küllük olmuş!... «Konforlu otel» ne kelime; başını sokacak bir dam altı bulduk mu; kırık demirleri iplerle sağlamlaştırılmış, yün yataklı, tahta altlı karyolaya uzanabildik mi, bizden rahatı yok. Hele yolculuğu da, taşlı, topraklı yollarda, patlak tekerlekli hurda otomobillerle, hendekler atlıyarak, çamurlara batarak yapmamış da; trenle bitirmişsek, yorgunluktan şikâyet etmek kimsenin aklına asla gelmezdi... Zaman zaman bitlendiğimiz otellerin, gaz lâmbasiyle aydınlanan odalarında tahtakurusu ayıklamak; üstümüze sinecek kadar ızgara dumaniyle sisienmiş aşçı dükkânlarında teneke çatallarla karın doyurmak, yadırganmıyacak ahvaldendi... Göçebe hayatı iliklerimize mi işlemiş nedir; dedim a, turneye çıkış gününü ne hasretle beklerdik!...

İzmirdeyken, ilerde koyulacağım bu yolların, beni nerelere götüreceğini tahmin edemezdim... Çünkü bu ilk merhale, bütün yanmasına, yıkılmasına rağmen mihrabı yerinde bir şehirdi... Re-

5

YAZAN: VICTORIA CROSS

ÇEVİREN: HAMDİ VAROĞLU

— Biliyorum. Kalktığı zaman da öyle mesut olacağım ki.

Souzy'yi yana ittim, yataktan kalktım. Geminin durduğu vaziyette, ardına kadar açık pencereden, kamaraya girmek kolaydı. Souzy bu şekilde girmiş olacaktı.

Dişlerimi sıkarak:

— Gitmen lâzım, dedim.

Kendi kendimden korkuyordum. Güverteden gelen zincir gürültüleri, hantal ayak sesleri duydum. Gemimiz demir alıyordu.

Souzy hâlâ benimle beraber gemide idi.

— Şu pencereden derhal atla, yoksa seni dışarı atarım... dedim.

Ağlamağa başladı:

— Böyle bir şey elinden gelir mi, Trevor? dedi. Sen bu kadar insafsız değilsin. Sade, yanında kalmak istiyorum. Bırak kalayım.

Yatağın kenarına oturmuş, iki eliyle oraya yapışmıştı. Sapsarı idi. Şeffaf muslin jilenin altında, göğsü hıçkırıklarla kabarıp iniyordu.

Gemi, ayaklarımızın altında derin bir sarsıntı geçirdi.

Kan, başıma ve gözlerimin kenarlarına öyle hücum ediyordu ki, etrafımı güçlükle görüyordum. Bütün irademi toplayıp Souzy'nin üzerine yürüdüm. Eğildim, onu hafif bir yapma bebek gibi kaldırdım.

Maksadımı anlayınca, kollarımın arasında, yırtıcı bir hayvana döndü. Bileklerimi ısırdı, tırmaladı, uzun sivri tırnaklariyle, yüzümü şerha şerha yırttı.

Şimdi gemi kımıldıyordu. Yeis içindeydim. Souzy'yi pencerenin önüne kadar götürdüm, ayaklarını pencere kenarına bastırdım.

Ne o bir kelime söylüyordu, ne ben. Boynuma öyle asılıyordu ki, az daha muvazenemi kaybedecek, onunla beraber denize düşecektim.

Onu bütün kuvvetimle dışarı, kendimden uzağa ittim. Elleri boynumdan kurtuldu, yüzüm kan içinde kaldı.

— Böyle debelenme, devam edersen denize düşersin, dedim.

Tam o sırada, hareket halindeki gemi ile rıhtım arasında mavi bir ince boşluk belirmeğe başlamıştı.

Ne desem boştu. Souzy ısırıyor, debeleniyor, korkudan ve öfkeden kuduz hale gelmiş bir kedi gibi, pençelerini benden ayırmıyordu.

Bir gayret sarfederek eğildim, yarı iterek, yarı atarak, onu tahta iskelenin üstüne bıraktım. Acı bir çığlıkla oraya yığıldı, pencereyi kapadım.

(Devamı gelecek sayıda)

Makiyajda Yenilik!

Vitaminli — Kremli

PRETTY QUICK taş pudrası

cildinizi kurutmadan güzelleştirir.

VİTAMİNLİ KREMLİ PRETTY QUICK taş pudrası güzelliğinizi korumakla beraber cildin tabii şekilde teneffüsüne mani olmaz. Zira vitaminli kremli **Pretty Quick** taş pudrası bugün mevcut benzeri müstahzarlara nisbetle bambaşka esaslara istinat etmektedir. Mesela, terkibinde cildi ratıp tutma hassasına malik ve ancak müstesna güzellik kremlerinin bünyesinde mevcut bulunan bir takım kompozisyonlar yer aldığından cildi katiyen kuru hale getirmez. Vitaminli, kremli **Pretty Quick** taş pudrası yüzünüze nefis bir parlaklık, kadife gibi yumuşaklık ve tabii bir güzellik verir. Birkaç saniyelik tatbikati saatlerce dayanır. Vitaminli kremli **Pretty Quick** taş pudrasını deneyiniz, olduğunuzdan da daha güzel görüneceksiniz.

VİTAMİNLİ KREMLİ

PRETTY QUICK

Taş pudrası

Tokalon'un

lüks bir müstahzarıdır.

ROJA sayesinde

Saçlarınız üzerinde ışıldayan 100.000lerce nokta!

Saçlarınız kırılıyor ve uçları ayrılıyorsa, onları yumuşatmak, ışıldatmak ve kuvvetlendirmek için Hint yağlı Roja Briyantinini kullanınız. Onların ne derece ışıldadığını ve tarak altında ne kadar itaatkâr olduğunu göreceksiniz.

19

ROJA Briyantini

GECE YARISI ÂŞIKLARI

FORMA: 6

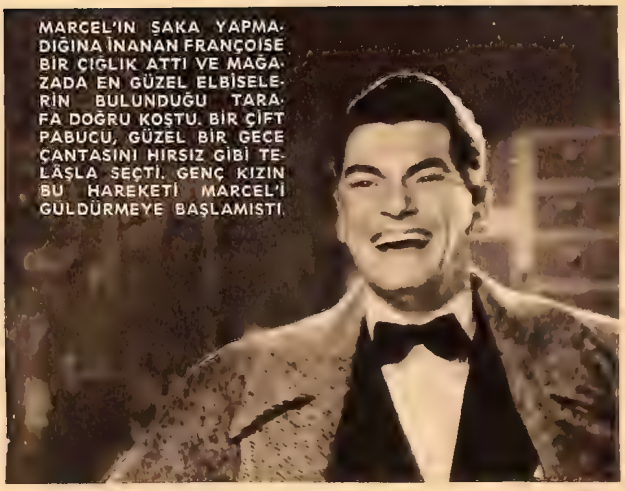

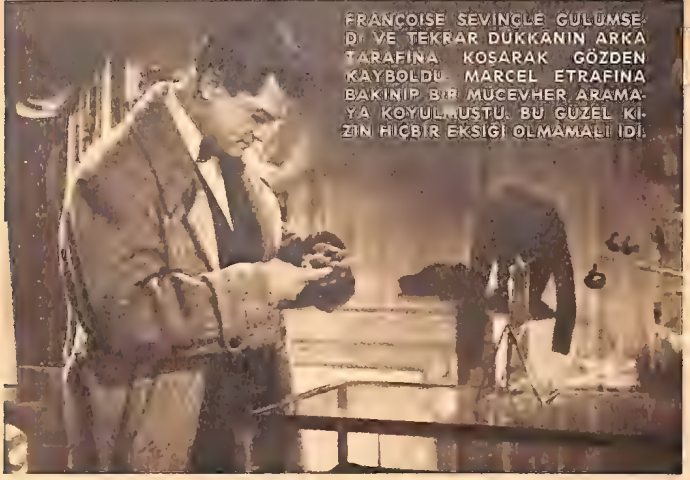
FRANÇOISE SEVİNÇLE GÜLÜMSEDİ VE TEKRAR DÜKKANIN ARKA TARAFINA KOŞARAK GÖZDEN KAYBOLDU. MARCEL ETRAFINA BAKINIP BİR MÜCEVHER ARAMAYA KOYULMUŞTU. BU GÜZEL KIZIN HİÇBİR EKSİĞİ OLMAMALI İDİ.

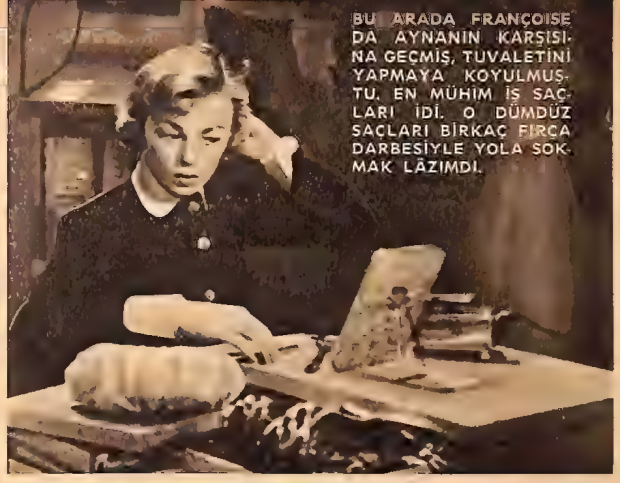
BU ARADA FRANÇOISE DA AYNANIN KARŞISINA GEÇMİŞ, TUVALETİNİ YAPMAYA KOYULMUŞTU. EN MÜHİM İŞ SAÇLARI İDİ. O DÜMDÜZ SAÇLARI BİRKAÇ FIRÇA DARBESİYLE YOLA SOKMAK LÂZIMDI.

KKANIN ARKA TARAFINDA BİR MÜDKALDI. ORTAYA ÇIKTIĞI ZAMAN TAMAZ HALDE İDİ.

GENÇ ADAM DA KENDİSİNE HAYRAN OLMUŞTU.
— Şimdi bir şeyler takmanız lâzım.

— Çok ileri gittik gibi geliyor bana...
— Susun!

— Bu kolye hepsinden çok yaraştı. Artık hiçbir şeye ihtiyacınız yok
— Sahi mi?
Şimdi hesabı yapı

FRANÇOISE BİRKAÇ SAAT EVVEL TANIDIĞI YAKIŞIKLI ERKEĞİN BÜTÜN MASRAFLARI ÖDİYECEĞİNE İNANAMIYORDU AMA, MARCEL TEPEDEN TIRNAĞA KADAR CİDDİ İDİ. NETEKİM GENÇ KIZ YANILDIĞINI ÇOK GEÇMEDEN ANLADI.
— Hesabı tamamladım...

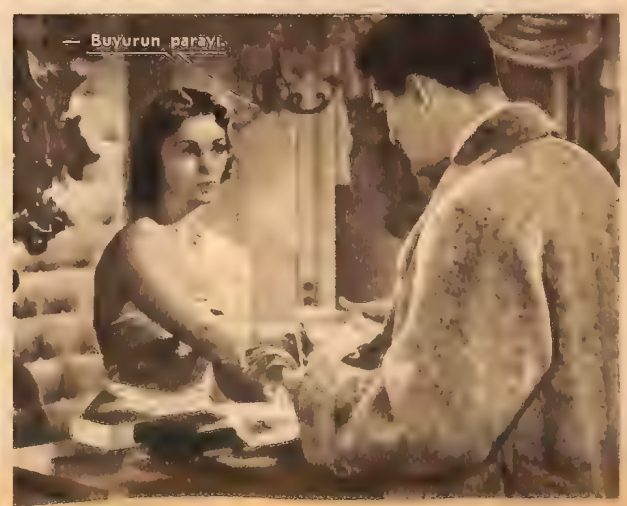
— Buyurun parayı.

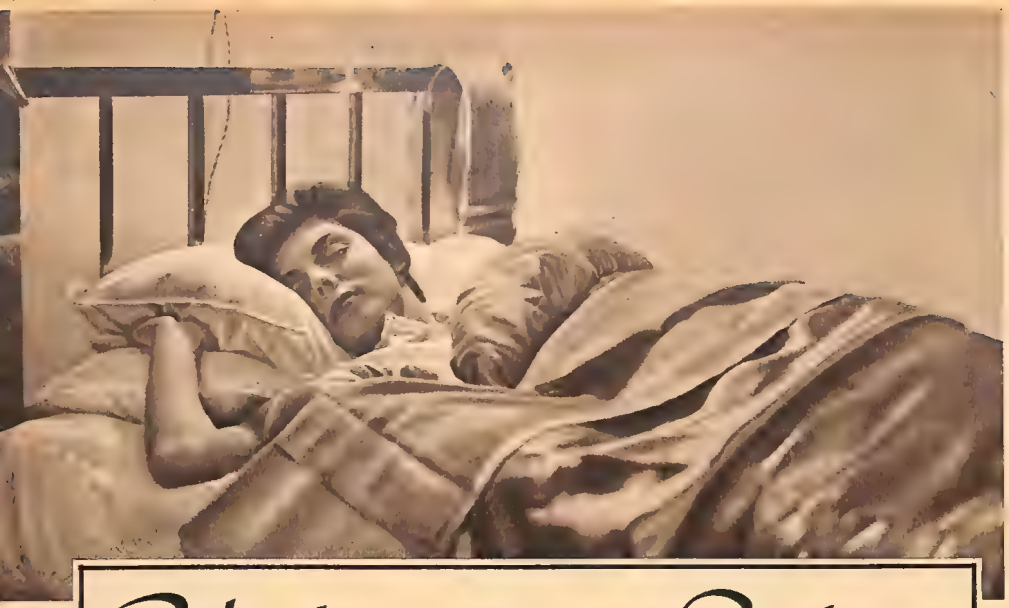

Uykunun Sırları

Uykunun gerçek mahiyeti tamamen izah edilemiyor. Uyku nedir? Birçok canlıların zaman zaman uyuma ihtiyacı duymaları neden ileri gelir? Uyku mutlâka lâzım mıdır? Bugünkü yazımızda bu ilgi çekici konuyu veriyoruz.

UYKU ihtiyacı, bünyeye, biraz da alışkanlıklara göre değişir. Kimi insan günde en azından sekiz saat kadar uyku uyumak ihtiyacındadır. Eğer daha az uyursa, hasta gibi olur, çalışamaz, randıman veremez. Böyleleri başını yastığa koyar koymaz uyur, uykusuzluktan şikâyet edenlere de şaşar. Bir de bunun tersi vardır. Yani, bazı insanların uyku ile araları pek iyi değildir. Bunlar da uyuyamamaktan şikâyet eder. Beş, altı saatlik bir uyku ona yeter. Erken yatsa, sabah olmadan uyanır. Uykuyu hiç sevmez. Âdeta zorla uyur. Görülüyor ki, uyku mevzuunda, herkesin ihtiyacı ve itiyadı başka başkadır. Ama az da olsa, çok da olsa herkes uyku uyur. Uyku; yemek, içmek gibi, irade kuvvetiyle önüne geçemiyeceğimiz tabiî bir ihtiyaçtır. Hakikatte uyku, ilmin henüz çözemediği bir sırdır.

UYKU BİR DİNLENME MİDİR?

Uyku şüphesiz ki bir dinlenmedir. Ama organlarımızın hepsi bu dinlenmeden aynı şekilde faydalanamaz. Uyuduğumuz zaman meselâ adalelerimiz gerçekten dinlenir, ama dimağ, faaliyetini tamamen durdurmaz. Nabız gecenin sonuna doğru biraz ağırlaşır. Vücut hararetî sabaha karşı biraz düşer, fakat uyku bitince gerekli ısıyı bulabilmek için tekrar yükselir. Teneffüs uyku sırasında değişik eğriler çizer. Dimağ ise, bütün bir gece faaliyetini zaman zaman azaltmak suretiyle kısa fâsılalarla biraz dinlenmiş olur. Bu da uykunun durumuna göre değişik bir dinlenme olur. Elektro - ansefalograf denilen alet sayesinde, uyku sırasında dimağın elektrik frekansları ölçülmektedir. Bu müşahedeler de ancak bu suretle yapılmaktadır. Kısaca, herbir organ ayrı bir dinlenme ritmi ile uyur. Dimağ faaliyeti de hiçbir zaman tamamen durmaz.

ESRARLI AĞ TABAKASI

Acaba beynimizde bir uyuma merkezi var mıdır? Bu sorunun cevabı henüz kesin olarak bilinmiyor. Gerçi beyin ile beyin soğanı arasında esrarlı bir hücre grupu müşahede edilmektedir. Ağ şeklindeki bu tabakanın asıl vazifesinin ne olduğunu anlamak için bilginler hâlâ çalışmaktadırlar. Uyku hissinin bu merkezden idare edildiği sanılmaktadır. Buna rağmen bunun ne şekilde çalıştığı kesin olarak belli değildir. Uykusuz kalan bir insanın sinirleri bozuluyor, anlama kabiliyeti azalıyor, zayıflıyor. Demek uyku uyumadan yaşamak imkânı yok. Zaten uykusuzluğa dayanmanın da bir haddi vardır. Bu müddet ortalama 72 saat olarak hesaplanmıştır. Bazı kimselerin daha fazla da uykusuz durabildikleri görülmüştür. Ama bu nadirdir. Acaba uykusuz kalınca bazı hücrelerin faaliyeti mi artıyor, yoksa tersine bazı ifrazat bir yerde depo ediliyor da, onun için mi yorgunluk duyuyoruz? Burası henüz bilinmiyor...

UYKU RİTMİ

Uykunun ritmi de şahıslara göre değişmektedir. Bu ritim farkları daha ziyade alışmalara bağlı olarak meydana çıkar. Gece yarısından önce yatmak lâzım, gündüz uykusu gece uykusunun yerini tutmaz derler. Erken yatmağa alışık bünyeler için bu doğrudur. Aslında önemli olan şey lâzım olduğu kadar uyumaktır. Gece bekçileri, yahut gece işi yapanlar zamanla gündüz uyuyup gece çalışmağa alışırlar. Genel olarak 24 saatte sekiz saat uyku uyumak lâzımgeldiği söylenir. Ama bu da çok kesin bir hüküm gibi kabul edilemez. Bazı insanlar 10 saat, hattâ daha da fazla uyumak ihtiyacındadırlar.

BÖLÜK BÖRÇÜK UYUYANLAR DA VAR

Lewis isimli bir İngiliz doktoru, günlerin ve gecelerin 24 saat devam ettiği Kuzey Kutbunda, 3 - 4 saatlik uykularla çalışan insanlar üzerinde tetkikler yapmıştır. Bu tetkiklerden anlaşıldığına göre ufak ufak uykularla da insanın dinlenme ihtiyacı pekâlâ karşılanabilmektedir. Bütün bu müşahedelerden sonra, uyku süresinin ve yatma zamanının biraz da âdetlere ve alışkanlıklara bağlı olduğunu kabul etmek, pek de isabetsiz bir hüküm sayılmaz. Hayvanlardaki uyku durumu araştırılınca da buna benzer bir netice ile karşılaşıyoruz. Ehlî bir hayvanla vahşi bir hayvanın uykuları birbirinden farklıdır. Ormanda uyuyan bir vahşi hayvan en küçük bir tehlike sezince bir anda uyanıverir. Demek onun uykusu hafiftir. Yani kendini böyle hafif uyumağa alıştırmıştır. Meselâ fok balıkları üzerinde yapılan incelemelerden, bu hayvanın birkaç dakikalık şekerlemeden fazla uyku uyumadığı anlaşılmaktadır.

UYKU KAÇAR MI?

Kahvenin, çayın, tütünün, az miktarda içkinin uykuyu kaçırdığı yapılan denemelerle belli olmuştur. Ancak hiç sigara ve içki içmiyen, hattâ kahve, çay kullanmıyan kimselerin de uykusuzluktan şikâyet ettikleri görülmüştür. Erken yatmağa ve çok uyumağa alışıldığı gibi uyumamağa da alışılabileceğini kabul etmeliyiz. Demek uykusuzluğun da, biraz alışmakla ilgisi vardır.

Netice olarak, uykunun mahiyetini bugün hâlâ lâyıkiyle izah edemediğimiz halde, bunun canlılar için hayati bir mecburiyet olduğunu kabul etmek zorundayız. Mademki uyumadan yapamıyoruz, mademki uyuyunca kuvvetleniyoruz, canlanıyoruz, o halde önliyemiyeceğimiz bu işi gerektiği şekilde tatbik etmeğe çalışalım. Kaldı ki, uyumak zoraki yapılacak bir iş değil, daima tatlı ve zevkli iştir.

TÜRKÇEYİ İYİ BİLİYOR MUSUNUZ?

Ş. KUTKAN

HAFTA

Aslı Farsça (hefte) dir. (Heft), Farsçada (yedi) adedinin karşılığıdır. (Hefte), yedi günlük zaman demek oluyor. Dilimize (hafta) olarak geçmiştir.

Haftanın Türkçe olmıyan gün isimleri:

(Çarşamba): Bu kelimenin Farsça aslı (çârşenbih) tir. (Şenbih), Farsçada (cumartesi) günü anlamınadır. Doğrudan doğruya (gün) mânasına da gelir. (Çâr) da (dört) demektir. Yani (çârşenbih), haftanın dördüncü günü mânasına gelmiş oluyor. Bu kelime, dilimizde (çarşamba) haline gelmiştir.

(Perşembe): Bu kelimenin de aslı Farsçadır: (Pençşenbih). (Penç) beş demektir. (Şenbih) de (gün) mânasına geliyor. (Pençşenbih), haftanın beşinci günü demek oluyor.

(Cuma): Arapça aslı (cum'a) dır. Mânası, (herhangi bir şeyden bir avuç kadar alınan kısım) ve (birikmiş şeyler) dir. (Cuma) ya da, o gün halk camilere birikip toplandığı için bu isim verilmiştir.

(Pazar): Farsçada (çarşı) mânasına gelen (bâzâr) kelimesinden geldiği hususunda lûgat kitaplarında kayıtlar vardır. Bu ismin, haftanın o gününde pazar kurulmuş olması dolayısiyle verilmiş olabileceği düşünülebilir. Anadoluda, pazar kurulan günlere, (i) ile (e) arasında bir ses veren (kapalı E) ile (deri) denilmektedir. (Toplamak) mânasına gelen (dermek) mastarından.

■

HASTA

Aslı, Farsça (haste) dir. (Haste) yaralı demektir. Bizim anladığımız mânadaki (hasta) kelimesi, hem mâna, hem de şekil bakımından değişmiştir.

■

MERHABA

Arapların, misafirlere söyledikleri bir gönül alma sözüdür: (Sizin için her türlü ikramın yapılabileceği bir bolluğa ve sıkılmıyacağınız geniş bir eve hoş geldiniz! Burada sıkılmadan kalabilirsiniz) mânalarına gelir.

■

YİNE

En eski şekli (yana) dır. Sonra (yene), (yine) ve nihayet (gene), (gine) şekillerini almıştır.

(Yanmak), eski dilimizde (avdet etmek, geri dönmek) mânasındadır. (Yana) (geri dönerek, geri dönüp) demektir.

■

İNNALLAHA MAASSÂBİRÎN

Gençler, mânasını bilmedikleri için, bu sözü ekseriya (Allahümmessâbirîn) diye söylüyorlar. Doğru şekli yukarıdaki gibidir.

Sıkıntıya düşenlere sabır tavsiye eden bu söz, (inne), (Allah), (maa), (es-sâbirîn) kelimelerinden mürekkeptir. (İnne): (muhakkak ki...), (maa): (beraber), (sâbirîn) de (sabredenler) demektir. Hepsinin birden mânası: (muhakkak ki, Allah, sabredenlerle beraberdir).

LESLIE CARON

Eskiden sade bir bluz ve düz spor bir etekle görmeğe alıştığımız yıldız bugün "Givenchy, Balenciaga Chanel,, moda evlerinden giyinen genç bir hanım oldu.

LONDRA'DA — Sene sonunda Caron ailesinin reisi Peter Hall hepsini birden üç haftalık bir tatil yapmak üzere Majorka Adasına götürmüştü. Dönüş gününde ailenin bütün fertlerinin suratı asıktı ama, Londra hava alanına gelince evlerine kavuşmanın sevinci ile tatilin sona ermesini unutuverdiler. Fotoğrafta Leslie Caron oğlu Christopher'le hava alanının döner merdiveninde görülüyor.

VITAMOL · PARIS · VIT
PARIS · VIT MOL PAR
VITAMO RIS · VIT
PARIS OL PAR
VITAM RIS · VIT
PARIS OL PAR

★ VİTAMOL Gece ve Gündüz Kremi
★ VİTAMOL Temizleyici Kremi
★ VİTAMOL Güzellik Sütü
★ VİTAMOL Masaj Yağı
★ VİTAMOL TONİK

Vitamol

Radar Reklam

INTER—HAMOL S.A. ZURICH FABRİKALARI MÜSTAHZARATINDANDIR

Her türlü izahat için P.K. 67 Beyoğlu Tel: 44 74 60—16

LESLIE Caron'a bugün, «Saadet nedir?» diye soracak olsanız, hiç tereddüdetmeden size, «Christopher ile Jennifer'dir!» diye cevap verir. Halbuki on yıl önce bu soruyu soranlara, «Benim için saadet dansetmek, durmadan dansetmektir» diyordu. Evet, aradan geçen bu kısa zaman onu pek çok değiştirdi. Dünün Parisli genç dansözü yerinde bugün dünyanın başlıca şehirlerini dolaşmış, birçok film çevirmiş, evlenmiş, iki çocuk sahibi, olgun bir genç kadın vardır.

Bu genç ve güzel kadının hayat hikâyesi tâ yirmi dokuz yıl önce başlar. 1.60 boyundaki ince, narin, ceylân gözlü Leslie 1932 yılının 1 temmuzunda Paris'te dünyaya geldi. İlk ve orta tahsilini doğduğu şehirdeki bir manastırda yaptı.

Leslie Caron 3 - 4 yaşından itibaren dansa karşı içinde büyük bir sevgi duymağa başladı. Bu his ona annesinden geçmişti. Çünkü annesi Petit Caron, Fransa'ya yerleşip babası kimyager Claude ile evlenmeden önce Amerikada profesyonel bir dansözdü. Küçükken evde, aile toplantılarında danseden Leslie, 15 yaşında iken ilk defa Champs-Elysées Balesinde göründü. Birkaç ay sonra Roland Petit Bale Trupuna geçen genç kız burada kısa zamanda sanatseverlerin dikkatini çekti. Prodüktör David Lichine kendisini «La Rencontre» adlı eserin başrolü için angaje etti. Bu eserle büyük başarı kazanan trup uzun bir turneye çıkarak Mısır, Yunanistan, İsviçre, Belçika, Holânda, Almanya, İngiltere ve Mısır'ı dolaştı. İngiliz ve Yunan sarayında tek başına temsiller veren Leslie, o günlerde hakikaten danstan başka bir şey düşünmüyordu. Kaabil olsa bütün dünyayı bale yapa yapa dolaşacak enerjiyi kendinde buluyordu. O sıralarda, Paris'e gelmiş bulunan Amerikalı yıldız Gene Kelly bu canlı, içi içine sığmıyan genç kızı gördü. Ondaki dans ve sanat kabiliyetini derhal farketti. Cazip teklifler yaptı. Uzun bir işbirliği neticesinde büyük ilgi toplıyan «Paris'te Bir Amerikalı» adlı filmi çevirdiler.

Pek az sonra Hollywood'da «tahta göğüslü» kızlar modası alıp yürümüştü. Holânda'dan gelen Audrey Hepburn, İngiltere'den gelen Jean Simmons ve Parisli Leslie Caron bu modanın öncüleri oldular. Bu yıldızların filmleri kalçasız, göğüssüz genç kızlar modasını bütün dünyaya yaydı. Leslie, bu başarının üstüne «Kül Kedisi», «Örümcek Dede», «Üç Aşk Hikâyesi», «Lili», «Gaby» gibi birbirinden güzel filmler çevirdi. Bir aralık evlendiyse de aradığı saadeti bulamıyarak ümitsizlik içinde ayrıldı.

Fakat ıstırap ve ümitsizliği çok sürmedi. Londra'da uzun süren bir dinlenme sırasında yapılan büyük ısrarlara dayanamıyarak «Gigi» filminin başrolünü kabul etti. Filmin rejisörü Glenville olacaktı. Fakat son dakikada bir değişme oldu ve rejisörlüğe Peter Hall adında bir genç getirildi. İşte bu film biterken Leslie de yeni aşkını bulmuş oldu. 1956 yılı 7 ağustosunda genç Fransız yıldızıyle İngiliz rejisör evlendiler.

Halen Londra'da oturan genç karı - koca'nın biri oğlan, biri kız iki çocuğu var. Leslie'nin her şeyi bu çocuklar. Ama arada sırada film çevirmekten de geri kalmıyordu. Dört yıllık bir ayrılıktan sonra şimdi ilk defa kocasının rejisörlüğü altında Londra'daki bir tiyatroda «Ondine» piyesinde oynamaktadır.

1 Leslie Caron Londra'da Fransız parfümcülerinin tertiplediği gecede şeref misafiriydi.

2 Leslie, «Yer Altında Yaşıyanlar» filminde Roddy Mc Dowal ve George Peppard ile beraber.

3 Rejisör Peter Hall, Statford Company ile yaptığı kontrattan sonra karısı Leslie'yle.

4 Leslie Caron, Londra hava alanında. «Gigi» filmini seyretmek üzere günübirlik Paris'e gidiyor.

BİR FİLMİNDE — Leslie Caron, son filmlerinden olan «Yer Altında Yaşıyanlar»ın çevrilişi sırasında George Peppard ile beraber dinlenirken görülüyor...

Gençlerin terzisi Lempereur'un ilkbahar prêt - à - porter koleksiyonla

İlkbaharın İlk

Üzeri beyaz benekli siyah pamuk satenden öğleden sonra elbisesi. Yaka kenarı ile beli acı yeşil galonludur.

Kırmızı yünlüden eteği geniş plili bu tayyörün ceketi önden pensle hafif bele oturmuş, arkadan ise düzdür. Yuvarlak yakanın altında ince bir kravat vardır.

Bu kırmızı ve beyaz piyedöpul tayyörün eteği dört dikişlidir. Yaka ve kol kenarları ve öndeki bantlar kırmızı yünlüdendir. Ceketin içi de aynı yünle astarlıdır.

Gri flânelden prenses biçimi bu robun önünde iki sıra ve kollarındaki bir sıra galon garnitürü elbiseye ayrı bir güzellik veriyor.

Hayat OKUYUCULARINA HAYAT BİLGİSİ

MÜZİKLE TEDAVİ: İtalyada birçok doktorlar bazı hastalıkları tedavi için müzikten faydalanmaktadır. Asabi menşeli olan birçok mide ağrısı çeken hastaya günde üç defa Bach'ın Fügünü dinlemesi tavsiye edilmiş, neticede ağrılar dinmiş, hazım kısa zamanda normalleşmiş.

İlk Yardım Sözlüğü

KESİKLER: Birisinin bir yeri kesildiyse, ellerinizi, yaraya dokundurmadan önce sabunla iyice yıkayın. Sonra sterilize gaz kullanarak akar su ve sabunla yaranın etrafını temizleyin. Yalnız, temizlerken, gazı merkezden muhite doğru sürün ki, etraftaki kirler yara üzerine toplanmış olmasın. Etrafı temizse, yaranın kendisini de akar su ve sabunla ve her temizleyişte gazlı bezi değiştirerek, yıkayabilirsiniz. Pens ve pamuk kullanıyorsanız, pensi birkaç kibrit alevinde yakıp steril gazla sildikten sonra yaraya sürün. Temizleme işi bitince, yaraya tentürdiyot sürün.

Şunlara Dikkat Ediyor musunuz?...

Bâriz renkli kumaşları çok büyük satıhlar üzerine yaymamak lâzımdır. • Perdelerinizin kumaşı büyük desenli, yahut parlak renkli ise, bunu çok büyük pencereye kullanmayın • Işık durumunu daima hesaba katın, bazan çok güzel perde desenleri, ışık vurunca hiç göstermez. • Halılarınızın, perdelerinizin, örtülerinizin üzerindeki desenleri, birbirine benzememesine dikkat edin. Arada bir tezat olmalıdır ki, değişik bir hava yaratsın. Meselâ, biri çiçekli ise, öbürü çizgili olsun. Renkler arasındaki ton farklarını da hiç ihmal etmeyin. Birbirini tutmıyan iki kırmızı hiç iyi durmıyacağı gibi, sarı ve mavi yakıştığına gayet güzel giderler. Masa lâmbanızın abajuru ile perdeleriniz arasında ahenk bulunması da önemli bir noktadır.

Sabır bir ağaca benzer, gövdesi acıdır ama meyvası tatlı olur. ZENCİ ATASÖZÜ

Daima, bütün ömrüm bir güne sığacakmış gibi düşünerek çalışırım. SENEQUE

...da kırmızı renk hâkim...

PARİS MUHABİRİMİZ
GÜLGÜN ÜSTÜNDAĞ
BİLDİRİYOR

Modelleri

Kırmızı yün krepten gayet şık bir öğleden sonra elbisesi. Garnitürler siyah kadife kurdelâdan büyük bir itina ile işlenmiştir.

Emprime ipek suradan kolsuz ve hafif dekolte sade bir elbise. Beldeki geniş kemer emprimenin desenlerinden birinin rengine uygun satenden yapılmıştır.

Hangi Otomobillere Biniyorlar ?

BMW: Alfried Krupp, Belçika Prensi Albert, İran Prensesi Eşref, Yunan Veliahdı Constantin, Curd Jürgens, Kuveyt Prensi Ali Muhammed, Tenor Mario del Monaco.

BORGWARD: Olga Tschechowa, Richard Wagner'in torunu Wolfgang.

CADILLAC: Fernandel.

CHEVROLET: Porsche oto fabrikaları sahibi Ferdinand.

CHRYSLER: Eski İran Kıraliçesi Süreyya.

MERCEDES: İran Prensesi Şems, Zsa Zsa Gabor, Eddie Constantine, Anita Ekberg, Theodor Heuss, Kim Novak, Dr. Adenauer, Pierre Balmain, Prens Sadrettin Han, Yul Brynner, Tony Curtis, Rubirosa.

ROLLS ROYCE: Eva Bartok.

Bulaşık yıkadıktan sonra, mutfağınızın rafında bulundura-cağınız bir kremle ellerinizi hemen o-ğarsanız, çatlamala-rını tam zamanında önlemiş olursunuz.

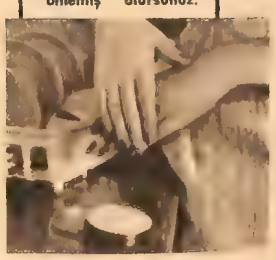

Gençliğinizi korumak için...

Her traştan sonra yüzünüze bir miktar SENSİR sürünüz. Yorgunluk ve kırışıklık izlerini bertaraf eder, cildinize hayatiyet, serinlik ve ferahlık verir.

Sensir
TRAŞ LOSYONU

YÜZÜNÜZÜ MÜTEAKİP TRAŞA HAZIRLAR.

PARFÜMÖRİ VE ECZANELERDE ARAYINIZ

Reklâm Moran

MAKARNALARIN EN ALÂSI

Nuh'un

ANKARA MAKARNASI

Reklam Moran A - 178

DEHŞET PERDESİ

YAZAN: DENNIS WHEATLEY — ÇEVİREN: ADNAN ERİM 19

BOYALI yüzlü kadın etrafına bakındı. Salon loş ışıklar altında hafif bir karanlığa gömülmüştü. Seyircilerin hepsi sahneyle meşguldüler. Şapkayı başından çıkardı. Locanın kenarından içeri bıraktı. Dudaklarını yayarak gülümsedi:

— Yeni almıştım ama, sizin için feda olsun. İşiniz bitince arkaya bırakırsınız...

Kadın uzaklaştı. Fedora şapkayı yavaşça yerden aldı. Nicholas'ın kulağına mırıldandı:

— Arka kapıdan kaçmamıza imkân yok. Polisler her tarafı sarmışlardır. Başka bir çare aklıma geliyor...

Fedora, elini masanın altındaki gizli bir düğmeye götürdü. Parmağını dokundurdu.

O anda masa, sandalyeler ve locanın bütün taban kısmı hafifçe kıpırdadı. Sonra bir asansör gibi yavaş yavaş aşağıya alçalmıya başladılar!

Nicholas küçük dilini yutacak gibi oldu. Neydi bu? Gizli bir geçit mi vardı locanın altında?...

Horovska bilhassa bu masayı seçmişti demek! Ama bunu nereden biliyordu?... Moulin Rouge'da millî yeraltı teşkilâtının adamları mı vardı?!...

Locanın tabanı bir buçuk metre alçaldı. Durdu. Karanlık bir çukurun içine inmiş gibi oldular. Horovska fısıldadı:

— Buradaki bütün localarda bu tertibat bulunur. Canın sıkıldığı vakit masa altındaki düğmeye basıp aşk çukuruna inebilirsin. Sevdiğin kızla baş başa kalmak mümkün olur. Kimse karışmaz! Al şu bereyi. Kafana giy!

Nicholas, Fedora'nın uzattığı bereyi aldı. Başına taktı. Genç kadın, tiyatro artistinden aldığı hasır şapkayı başına geçirdi:

— Artık konuşma! Bana sarıl. İki sevgili gibi duralım!...

Nicholas, tuhaf bir heyecan hissetti. Fedora'yı kollarının arasına almak düşüncesi içini gıcıklıyordu.

— Haydi Nicholas! Polisler damlıyacak!

Nicholas kendini şaşkınlıktan kurtardı. Fedora'yı birdenbire kucakladı. Genç kadın, vücudunu tamamen Nicholas'ın göğsüne yaslamıştı. Geniş kenarlı hasır şapka ikisinin de yüzünü kapıyordu. Yukarıdan bakıldığı zaman sadece sarmaş dolaş olmuş iki vücut, kenarlardan taşan kollar, bacaklar görünüyordu.

Horovska, dudaklarını Nicholas'ın dudaklarına yaklaştırdı. Bir şişe şampanya ikisinin de başını çabuk döndürmüştü! Nicholas bu ateş gibi dudakların karşısında fazla mukavemet gösteremedi...

Dakikalar ilerliyordu. İkisi de sarhoş gibiydiler. Bir an bulundukları vaziyeti unutmuşlar, kendilerini aşkın kollarına terketmişlerdi.

Bu şekilde ne kadar zaman geçti?... Eli tabancalı bir polis locaları birer birer dolaşıp onları gördü mü? Görüp de iki sevgili mi sandı?... Hiçbir şey hatırlamıyorlar!

Horovska başını geriye aldı. Nicholas kollarını gevşetti:

— Nen var sevgilim?... Sıkıldın mı?...

— Yavaş konuş. Yukarıda polisler...

Nefes almadan kulak verdiler: Sahneden akseden müziğin tatlı sesi. Danseden kızların ayak şakırtıları. O kadar...

— Gitmişler Nicholas...

— Galiba...

— Yavaşça doğrulalım.

— Acele etme. Hasır şapkanı biraz yana al. Kenardan bakayım...

Horovska başını eğdi. Nicholas yukarıya göz attı:

— Kimse yok, Fedora.

— Öyleyse kalkalım. Tiyatronun bitmesine ne kadar var?

— Bitsin bitmesin, biz ne yapacağız?... O sırada orkestra durdu. Işıklar yandı.

— Piyese beş dakika ara verildi. Nicholas, tekrar bana sarıl. Gelen olur... Yeniden sarmaş dolaş oldular.

Heyecanlı kalb atışları birbirine karıştı

— Fedora, başka bir kadını sevmeseydim seni hiç bırakmazdım!...

— Ben de öyle Nicholas...

— Öyleyse mümkün olduğu kadar fırsattan istifade etmiye çalışalım.

— Nasıl istersen.

Beş dakika pek çabuk geçti, gitti. Işıklar kısıldı. Piyes devam etti.

Horovska sarhoşluktan yeni ayılıyor gibi mırıldandı:

— Nicholas, şekerim, bırak beni... Kalkalım artık.

Doğruldular. Horovska üstünü, başını düzeltti:

— Bizi kaptıkaçtıdan millî yeraltı teşkilâtının kurtarabileceğini hiç tahmin etmiyordum! Nasıl haber aldılar, nasıl yaptılar?!...

— Sokakta başka polislerle karşılaşmasaydık kurtulmuştuk, Fedora.

— Evet, elinde tabancayla bize yol gösteren adam işi halledecekti. Yarın sabah Londra'da olabilirdik.

Nicholas beresini düzeltti:

— Senin sevgilinin hangi memlekette olduğunu sorabilir miyim? İngilterede mi?

— Şu sıralarda Londra'da olduğunu zannediyorum.

— Benimki de orada. Yakında evlenecektik. Sen de evlenecek miydin?

— Niyetim öyleydi. Fakat işler karmakarışık oldu. Bu gece kurtulup Prag'dan ayrılabilirsek belki düzelir.

— Bu locada daha kalacak mıyız Fedora?

Fedora kısık sesle cevap verdi:

— Kalsak fena olmaz.

— Öyleyse müsaade edersen bir şey soracağım. Cevap vereceğine vaktiyle söz vermiştin. Londra'da ben otomobilin önüne gelince Bilto olmadığımı anladın. Sonra Vanek'in karşısında Bilto olduğuma yemin ettin! Bunu niçin yaptın, lûtfen söyler misin?

Horovska gülümsedi:

— Daha hafif sesle konuşalım, Nicholas. Ben de sana bir şey sorayım. Sen de otomobile gelince bana Bilto olmadığını söylemedin! Onun ta kendisiymişsin gibi yanıma kuruldun. Benimle geldin. Neden? İzah eder misin?...

Bu sefer Nicholas gülümsedi:

— Anlatayım Fedora. Yeğenim Bilto'nun Demir Perde arkasına gitmesini istemiyordum. İlk iş olarak senin otomobili uzaklaştırmak lâzımdı. Beni tanımadığını anlayınca hemen arabaya atladım. Hareket ettik. Arzum yerine gelmişti. Otomobil uzaklaşıyordu. O sırada sana Bilto olmadığımı söylemek ne kadar tehlikeli olabilirdi değil mi?

— Bilto'yu ne zaman görmüştün?

— Yarım saat evvel.

— Peki. Teşekkür ederim Nicholas. Şimdi ben anlatayım. Biliyorsun, beş, altı aydan beri Bilto'yla temas halindeydim. İyi bir atom âlimiydi. Bilgisi yüksekti. Fakat zayıf bir tarafı vardı: Ne olursa olsun Demir Perde gerisine kapağı atmak istiyordu! Buna mâni olmalıydım! Ama nasıl?... Benim millî teşkilâtta çalıştığımı bilmiyordu. Bilmemesi icabediyordu! Gizlice söylesem beni ele vermiye kalkacaktı. Münasip fırsat kolluyordum. Bu fırsatı bulunca kaçmasına mâni olmak için elimden geleni yapacaktım. *(Devamı gelecek sayıda)*

1961'İN GÜZEL ÇOCUKLARI

Ümit Moran - İstanbul

Gülseri Atagören - İstanbul

Nedim Şengün - İstanbul

Nilüfer Kayın - İzmir

Engin Bayam - İstanbul

Figen M. Sinan - Kıbrıs

Cihan Balkuvvar - Ankara

İlkay Gök - Mersin

Ayşegül Levent - İstanbul

M. Toprakseven — İstanbul

Figen Tikveş - İstanbul

Hayat Günümüzün Hikâyeleri

Kıraliçe Farah geçenlerde Tahran'daki bir toplantıya resimde görüldüğü gibi çok değişik bir saç tuvaletiyle geldi. Bu saç Paris modasının yeni kreasyonlarındandır (solda)...

● İtalyanın Bologna şehrinde çalışan Profesör Daniele Petrucci'nin suni insan yaratması hikâyesi bir müddettir dünyada günün konusu olmuştu. Son haberlere göre adı geçen bu ilim adamı, cinayet suçu ile mahkemeye verilmektedir. Petrucci, 29 günlük canlı bir embriyoyu öldürmekten sanıktır.

● **Antoinette de Monaco çocukları ile beraber dinlenmek için gittiği Gstaad' dan valizlerini toplıyarak ayrıldı. Bu kaçışa sebep kardeşi Rainier. Antoinette yengesi ve kardeşi ile kavgalı, epeydir görüşmüyorlar. Bilindiği gibi Antoinette, Grace'i kıskanmaktadır. Rainier'nin çocuğu olmasaydı Monaco tahtına Antoinette'in oğlu oturacaktı. Bu yüzden Rainier ve Grace'le Antoinette arasındaki gerginlik prensin Amerikalı güzel sinema yıldızı ile evlenişinden beri her gün biraz daha artmış, son zamanlarda had bir safhaya girmiştir.**

● Batı Almanyada son günlerde yapılan istatistiklere göre bu memlekette ana - babalara yeni doğan çocuklarına isim verme konusunda ilham kaynağı olanların başında Amerikanın yeni Başkanının eşi Jacqueline Kennedy ile göz yaşartıcı, içli şarkılariyle ün salmış cazcı Freddy Quinn gelmektedir. Jacqueline ve Freddy adlarının moda olmasına karşılık, meselâ Soraya (Süreyya) ile Romy (Romy Schneider) artık revaçta değil.

● **Londra'dan gelen haberlere bakılırsa, Anthony Armstrong - Jones yeni başladığı işten kazandığı para ile karısı Prenses Margaret'e ilk hediyesini almıştır. Bu; çan biçimi, uçuk mavi renkte bir şapkadır. Tony, bilindiği gibi estetik müşavir olarak çalıştığı «Council of Industiral Design» dan maaş almamakla beraber, kendisine gün başına 100 lira tutarında masraf ödeneği verilmektedir. Bu para da, karısına arada bir küçük bir hediye almak için rahat rahat yeter.**

● Mecmuamızda bir müddet önce büyük bir röportajla okuyucularımıza tanıttığımız ünlü İngiliz milyarderi Paul Getty'nin beş defa evlenip boşandığı malûmdur. Geçenlerde bir gazetecinin kendisine, altıncı bir defa evlenip evlenmiyeceğini sorması üzerine Getty şu cevabı vermiş: «Şayet bundan önce pilot olsaydım ve beş defa peşi peşine tehlikeli şekilde düşseydim, herhalde bir daha uçağa binmezdim...»

● **Roma yeni bir aşk macerasının dedikodusu ile çalkalanıyor: Jean - Pierre Aumont'un baldızı Anna - Maria Pier Angeli, Roma'nın zengin ailelerinden birine mensub olan Oliveiro Prunas'la dolaşıp duruyor. Oliveiro hayret edilecek kadar James Dean'e benzemektedir. Bilindiği gibi James Dean bir zamanlar Pier Angeli' ye çılgın gibi aşıktı. Oliveiro'nun da bütün arzusu sinema aktörü olmakmış. Ama annesi de, babası da buna razı değiller. Oğullarını hem Pier Angeli'den, hem de film çevirmek hevesinden kurtarmak gayesi ile Afrika'ya göndermişlerdir.**

● Amerikan Cumhurbaşkanının babası Jozef P. Kennedy iki ay içinde telefon numarasını üç defa değiştirdi. Çünkü yakın ve uzak tanıdıkları, hattâ tanımadığı kimseler baba Kennedy'nin Beyaz Ev'le ilgili işleri için kendilerine iltimas yapmalarını istiyorlarmış.

YENİ BİR SEVGİLİ Mİ?

Son günlerde iş alanına atılan eski kıraliçe Süreyya, Münih'te Hugh O'Brien adında 29 yaşında yakışıklı bir Amerikan televizyon yıldızı ile birkaç defa gece geç vakitlere kadar dansetti. Aynı otelde kalmakta olan genç kadınla delikanlının arasında başlıyan dostluğun nasıl sonuçlanacağı büyük bir dedikodu dalgası halinde birdenbire etrafa yayılıverdi. Çünkü eski kıraliçe bu arada eski fiörtü Thurn und Taxis Prensi ve Raimondo Orsini ile de buluşmuştu... Münih yüksek sosyetesinde bir istifham belirdi: Süreyya hangisine âşık? Bu aşk oyunlarında acaba kim kazanacak? Resimde Süreyya H. O'Brien ile birlikte görülmektedir...

SOĞUK ALGINLIĞINA KARŞI JAYNE MANSFIELD — Amerikada son günlerde piyasaya nülü yıldız Jayne Mansfield' in vücut ölçülerine tamamen uygun, lâstikten mamul sıcak su keseleri çıktı. Üşütmelerde tedavi maksadiyle kullanılan bu keselerin fiyatı 6 dolâr. Jayne Mansfield bu satışlardan yüzde alıyor.

● **Geçen tiyatro mevsiminde piyesleri Türk sahnelerinde de ilgi ile takibedilen ünlü İngiliz tiyatro yazarı John Osborne'u mutlak bir ölümden köpeği kurtardı. Bir gece havagazı borusu gaz kaçırmağa başlamış, bütün odayı birden gaz kaplamıştı. Bunun üzerine yazarın «Peanuts» adındaki köpeği sıçrıyarak bir ayak darbesi ile elektrik düğmesini açmış, sonra hâlâ mışıl mışıl uyumakta olan efendisinin yanaklarını yalıyarak uyandırmıştı.**

● 1961 Wimbledon tenis yarışmalarında yeni bir moda bu sporun meraklıları arasında şimdiden büyük bir ilgi topluyor. Ünlü tenisçiler bu yarışmalarda kâğıttan yapılmış kıyafetler giyecekler. Üç parçadan meydana gelen ve maçtan sonra çöp sepetine atılan bu elbise bizim paramızla yedi lira!

● **Çin asıllı ünlü Amerikalı sinema yıldızı Anna May Wong, şubat beşinda 54 yaşında olduğu halde bir kalb krizi sonunda ölmüştür. Anna, Douglas Fairbanks'la 1924'te ilk «Bağdat Hırsızı» filmini çevirmişti. Sessiz film zamanında büyük şöhret yapmış olan Anna, İngiltere'de o zaman 22 yaşında olan Laurence Olivier ile birlikte sahneye de çıkmış, Charles Laughton'un beyaz perdeye geçmesine ön ayak olmuştu. Emektar yıldızın geçen sene tamamladığı «Siyah Tablo» isimli filmi halen İngiltere'de gösterilmektedir. California'da ölen Wong yeni bir film için kontrat yapmıştı.**

● Geçenlerde İngilterede Margaret Midleton isimli bir kadın polis memuru, aldığı bir telsiz haberi üzerine, yakın bir yerde dört kişinin tecavüzüne uğrıyan Brian adındaki bir erkek meslektaşının yardımına koştu ve hayatını kurtardı. Bu, arkadaşlıklarının artmasına sebeb oldu. Şimdi iki meslektaş evleniyorlar.

Siyasi havanın bütün gerginliğiyle devam ettiği Küba'da, bu memleketin başlıca istihsal maddelerinden olan yaprak sigaralarının ihracına da devam ediliyor. Resimde görülen 50 santim boyundaki puro da işte bunlardan biridir. Londra'da satılan bu dev yaprak sigarasının fiyatı 200 lira olmakla beraber alıcı bulduğu söyleniyor...

TANKER KIRALI ÖLDÜ YAŞASIN BİRA KIRALI

Ünlü Petrol Tankerleri Kıralı Onassis'ten büyük kavgalar sonunda ayrılan Tina Onassis - Libanos şimdi de İngiliz Bira Kıralı Patric Guinness'le sıkı bir dostluk kurdu. Bu dostluğun evliliğe kadar varacağını söyliyenler de var. Anlaşılan, petrolden ağzı yanan Tina, bira sayesinde ferahlamak istiyor. Eski kocası Onassis şimdi ünlü soprano Callas'ı Paris kuyumcularının en nâdide mücevherleriyle donatırken, Patric de ondan aşağı kalmamak için Tina'ya dünyanın en pahalı chinchila körkünü aldı.

YILDIZINIZ DİYOR Kİ

23 şubattan 1 marta kadar: Doğduğunuz burcu bularak kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Bütün haftanız arka arkaya sevinçli olaylarla dolu görünüyor. Birbiri ardından sevinecek haberler alacaksınız. Bu haberlerin bir tanesi maddi durumunuzu oldukça değiştirecek mahiyette.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 21 MAYIS

Sıkılıyorsunuz. Gönül işleriniz biraz karışık olduğu için kendinizi üzüntüden kurtaramıyorsunuz. Yıldızımız bu işlerin tamamen yoluna girdiğini müjdeliyor. Hiç endişelenmeyin, sabredin.

İKİZLER BURCU
22 MAYIS - 20 HAZİRAN

Bir insana o kadar bağlanmışsınız ki, gözünüz ondan başka kimseyi görmek istemiyor. Halbuki sizinle ilgilenen başka kimseler de var. İstikbaliniz için doğru yolu tesadüfler gösterecektir.

YENGEÇ BURCU
21 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Birkaç gün içinde sizinle aynı burçtan olan bir insanla karşılaşacaksınız. Evvelce tanımadığınız bu şahsın size büyük faydası dokunacak. İsminin baş harfi sizinkine uygun olacak. Bekleyin.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 22 AĞUSTOS

Düşündükleriniz yersiz. Lüzumsuz fikirlerle hem kendinizi üzüyor, hem de boş yere vaktinizi ziyan ediyorsunuz. Size yapılan tavsiyelerin isabetini idrak ettiğiniz halde, gene inad ediyorsunuz.

BAŞAK BURCU
23 AĞUSTOS - 22 EYLÜL

Bir hâdise canınızı sıkmış. Bunu düşündükçe endişeniz artıyor. Merkür gezegeni canınızı boş yere üzmemenizi tavsiye ediyor. Bu tesadüfleri hazırlıyan Merkür'dür. Zamanı gelince düzelecek.

TERAZİ BURCU
23 EYLÜL - 22 EKİM

Çalışma hayatınızdan son günlerde pek memnun değil gibi görünüyorsunuz. Talihiniz açık ve parlak. İstikbalde sizi bekliyen hiçbir sıkıntı ve keder yok. Geçici ârızalar üzerinde durmayın.

AKREP BURCU
23 EKİM - 21 KASIM

Size bir seyahat gözüküyor. Bu seyahat uzun da olabilir, kısa da... Beklediğiniz haber gelirse, seyahatiniz uzun olacak. Bu hafta içinde hiç haber alamazsanız, ayrılışınız oldukça kısa sürecektir.

YAY BURCU
22 KASIM - 20 ARALIK

Yıldızınızın eski tavsiyelerini tutmadığınız için, uzun zamandır hayatınızda yenilik yok. Daima daha girgin, daha hareketli olmağa çalışmalısınız. Aksi halde başarılarınız çok belirli kalacaktır.

OĞLAK BURCU
21 ARALIK - 19 OCAK

Başkalarının tesirinde kalıyorsunuz. Hükümlerinizi kendi görüşlerinize göre vermeğe çalışınız. Böyle yapmazsanız hem şahsiyetiniz kaybolur, hem de aleyhinize hareket etmiş olursunuz.

KOVA BURCU
20 OCAK - 18 ŞUBAT

Bütün iyi niyetlerinize rağmen, bazı kimselere istemiyerek zararınız dokunuyor. Jüpiter gezegeni bu durumun tashih edilmesini istiyor. Bu hafta burcunuza Jüpiter hâkimdir. Onu dinleyin.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

En fazla faydalanabileceğiniz fırsatların hepsini kaçırmışsınız. Bu günlerde karşınıza güzel bir imkân daha çıkacak, bunu kaçırmamalısınız. Bu imkân bütün açıklığı ile kendini belli edecek.

OKUYUCU MEKTUPLARI

Yalıköyden Bay Hüsrev Şen'e:

Hayat mecmuasına abone olanlara ayrıca bir hediye verilmemektedir. Abone olduğunuz için teşekkür ederiz.

■

Bay Ayhan Batu'ya:

1939 yılında Bakırköy'de, Yenimahallede bir aileye evlâtlık olarak verilmişsiniz. O zaman isminiz Doğan'dı. Bugün 23 yaşında kadar olacaksınız. Bakırköyünde, Osmaniyede, Aksu Caddesi 17 numarada oturan ablanız Nazende Ayfer sizi arıyor. Sağlığınızı ve adresinizi bildiriniz.

■

Tepecik Hastanesinde Bay Ç. Bayır'a:

Hastanede tedaviniz yapıldıktan sonra hayatınız için bir yol düşünebilirsiniz. Şimdilik sıhhatinizden ümit kesmeğe lüzum yok. Ağır işte çalışamasanız bile bir elektrikçi dükkânında elektrik aletlerini tamir edebilir ve satış yapabilirsiniz.

■

Samsunlu bayan okuyucumuza:

Nişanınız bozuldu ise kabahat sizin değildir. Ailenizin sizi kötülemesine ve hırpalamasına bir sebep yok. Çaresiz, bir kısmetiniz çıkıncaya kadar tahammül edeceksiniz.

■

Menteşe Köyünde Bay Paşa Köroğlu'na:

Hayat mecmuasının bütün sayıları elimizde mevcut değildir. Mevcut olan ciltlerini teker teker alırsanız sizin için ehven olur. Taksitle muamele yapmamız mümkün değil. Beher cilt 35 liradır. Altı aydan az abone yapılmadığı için her ay parasını gönderip çıkmış olan sayıları aldırabilirsiniz. Size daha başka bir kolaylık göstermek imkânını bulamadığımız için üzülüyoruz.

■

Arkadaşlarını arıyor:

«Mustafa Maden, Ulus, Zonguldak», 23. Piyade Alayında arkadaşlık ettiği Niğdeli Muzaffer Adıgüzel ile Bolulu Necati Akbıyığı arıyor. Lûtfen yukarıdaki adrese yazsınlar.

■

Oltudan Bay İ. Kutluhan'a:

Kars vilâyetinde içinde insan yaşamıyan Ani adında camili, saraylı bir şehrin bulunduğu ve Peygamberimiz Hazreti Muhammed'in bu şehre lânet ettiği doğru değildir. Bu uydurma bir hikâyedir.

Bursadan B. N. G. ye:

Sohbet köşesinde her mektuba cevap vermek mümkün değildir. Sinirleri bozuk bir insanın önce sinirlerini bozan şeyleri ortadan kaldırması lâzımdır. Burada en iyi teşhisi bir hekim koyar ve tavsiyeyi o yapabilir.

■

Ordudan Bay Cevdet Yıldız'a:

Leylekler hakkında fazla bir bilgimiz yok. Fakat havanın ısı derecesini takibederek göçe göçe kışı sıcak memleketlerde geçirdikleri muhakkaktır. Hemen daima bir çift, erkek ev dişi, yavru yaparlar. Üçüncü yavruyu atarlarmış. Leyleğin attığı yavru bu imiş. Bu yeni çift ertesi yıl doğdukları yuvaya gelirler. Ana ve baba leylekler başka bir yere giderler. Başlarını sırtlarına yatırarak gagalarını takırdatmaları yaradılışları icabıdır. İstirahat zamanında bir ayaklarını geriye çekerek uyuklarlar. Yavrulara, ana ve baba, nöbetle bakarlar. Göç zamanını kılavuz leylek havada daireler çevirerek haber verir. Hepsi ona katılırlar. Fakat konakladıkları yerlerde geniş bir sahaya dağılırlar ve bu suretle kâfi gelecek yemi bulurlar.

■

Ankaradan B.B. Balı'ya:

1933 yılında kurban bayramının ilk günü 6 nisan perşembe gününe raslamıştır.

■

Konyadan Bay A. Akın'a:

1935 senesinde Kadir gecesi 23 ocak pazartesi gününe raslamıştır.

■

Menemenli bayan okuyucumuza:

Biraz kadere inanmak ve kendi hayatına kanaat etmek lâzım. Eğer bütün artist olmak istiyenlerin arzusu yerine gelebilseydi bu artistlerin çevirdikleri filmleri seyredecek kimse kalmazdı. Sorduğunuz zatın adresini bilmiyoruz.

■

Rizeden Bay Ş. Çınar'a:

Gönül Postasına, Aile Postasına mektup yazan okuyucularımız açık adreslerini bize bildirmiyorlar. Yalnız fikir almak istedikleri için bunu, haklı olarak, saklıyorlar. Bahsettiğiniz bayanın adresini de bilmiyoruz.

■

Azdavaydan Bay İzzet Bakırcı'ya:

Gazete ve mecmualarda basılmış resimleri Hayat mecmuasında neşretmemize kullandığımız baskı tekniği müsait değildir. Alâkanıza teşekkür ederiz.

■

Şişliden Bayan Makbule'ye:

Makbule ismi Arapçadır. «Sevilen, beğenilen, herkesin aradığı» anlamına gelir.

Antalya okuyucularımızdan Foto Lâle sahibi A. Sami Kahraman, kendi icadı olan bu fotoğraf makinesi için şöyle diyor: «Dünyadaki benzerlerinden çok farklı olan bu makine son derece kullanışlıdır. Yerinden oynatmadan istenilen ebatta resim çekebilir.» Antalyalı okuyucumuzun isteği üzerine bu resmi neşrediyoruz.

Trabzondan Y. A. oğluna:

Evli ve üç çocuk babası bir insan artık kendisini ailesine vakfetmiş demektir. Diğer insanları ve dostları, uykuları kaçacak kadar sevmek doğru değildir. Bu hal sizin hassas ve heyecanlı bir insan olduğunuzu göstermektedir. İradenizle kendinize hâkim olabilirsiniz.

■

Ankaradan Bay V. Yüksel'e:

Çocuk müsabakası için, kartpostal veya 6x9 ebadında net çekilmiş bir resmi, mektubu yazdığınız adrese gönderiniz.

■

Silirtten Bay Vedat Saygılı'ya:

1947 yılının ocak ayının 19. günü pazara raslamıştır.

■

Akçadağdan Bay Halil Çiftek'e:

Bilmecenizde (Rizeden) (Arabada) (Onutakipet) (Adifena) gibi ekli ve hatalı kelimeler var. Bu yüzden neşredemedik.

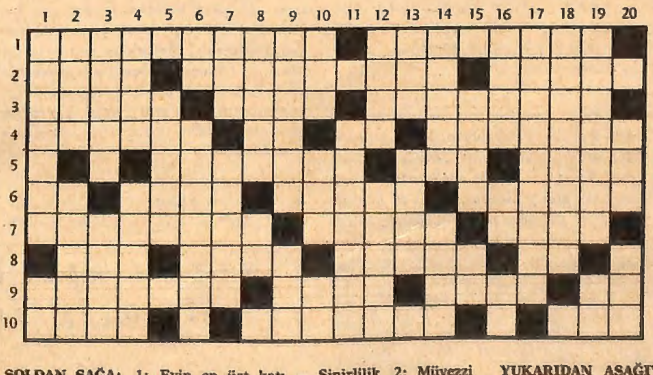

BİLMECE

SOLDAN SAĞA: 1: Evin en üst katı — Sinirlilik. 2: Müvezzi — Gece uçan fare kılıklı kuşlar — Yerinden kımıldamıyan. 3: Atların en hızlı yürüyüşü — Deniz kenarındaki ev — Bir yabancı kadın ismi. 4: Şirket şekli — Su — Alaturka sazlardan — Arapçada ekincilik anlamına gelir. 5: Pozotif'in aksi — Bir nevi çörek — Kokulu bir ot. 6: Şikâr — Bayatın aksi — Hazır — Bazı mağaza kapılarında böyle yazılıdır. 7: Bir renk — Bir rüzgâr ismi — Aptal. 8: Ecnebiler liraya böyle derler — Gene — Tekerlekli araçlardan — Süt çocuğuna emir. 9: Beceriklilik, bilgiçlik — Fantazi kumaşlardan — Eski Türk kavimlerinden — İlkbaharda bitip bir, iki mevsim sonra kuruyan bitki. 10: Şair — Vefakârlık — Çocuk sahibi olmuş kadın.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1: Zabıt — Nota. 2: Saçla kaşların arasındaki kısım — Bavul. 3: Sûr dışı mahalle — Gemici tâbirlerinden. 4: Kafile ile hücum — Eski Türk vatanı. 5: Osmanlı tarihinin ünlü mimarı. 6: Kamer — Makbul duygu ve marifet. 7: Demiryolu — Dağ arasındaki yol. 8: Taharri etme — Yabani hayvan yuvası. 9: Yemekte yenen yeşillik — Göz rengi. 10: Hararet — Sözle anlatmak isteme — İsim. 11: Küçük parçalara ayırma. 12: Araç — Kalın kereste. 13: İptidai deniz taşıtı — Dahi. 14: Bayramdan evvelki gün — Buutlar. 15: Akıllı — Şikâr. 16: Ulaştırma — Uzak işareti — Beyaz. 17: İptidai yaşıyanlar. 18: Loğusa evinde itibar gören kadın. 19: Buza çarpıp batan gemi — İki beş. 20: Çabuk — Dedelerin dedesi.

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

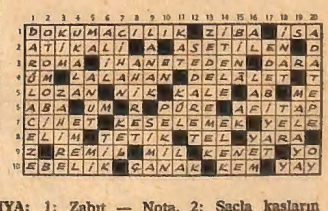

BİNBİR GECE MASALLARININ EN GÜZELİ

Ali Baba ve Kırk Haramîler

HAZIRLIYAN: ORHAN BÜYÜKDOĞAN

19

(Devamı gelecek)

Modern ambalâjlı
bu mükemmel Tuvalet Sabunu aynı zamanda

zengin ikramiyeler kazandırır

30 Nisanda Noter huzurunda yapılacak Puro Piyangosuna katılmak için yeni Puro ambalâjlarından 3 adet toplıyarak bir an evvel (İst. P.K. 572) adresine gönderiniz. Adınızı, Soyadınızı, açık adresinizi zarfın arkasına yazınız. (Her 3 ambalâj için ayrı bir kur'a numarası alırsınız.)

İşte kazanacağınız ikramiyeler:

- 1 adet ARÇELİK Buzdolabı
- 2 adet ARÇELİK Çamaşır Makinesi
- 1 adet Havagazı Fırını
- 1 adet Altın Kol Saati
- 5 adet Radyo
- 5 adet Düdüklü Tencere
- 5 adet Altın Bilezik
- 10 adet Otomatik Ütü
- 100 adet İpek Eşarp
- 100 kişiye 1 düzine PURO
- 100 kişiye 1 düzine FAY *ve* 1 talebenin (ilk, orta, lise veya yüksek tahsil yapmakta olan) bir senelik BÜTÜN MASRAFLARI karşılığı.

Yeni ithal edilen en iyi kalite iptidai maddeler, hususi parföm, yeni Amerikan formülü sayesinde ve çok cazip modern ambalâjı ile Puro, piyasada satın alabileceğiniz en üstün kalite tuvalet sabunudur. Puro cildinizi korur, besler, cazibe ve güzelliğinizi artırır.

BOL KÖPÜKLÜ - NEFİS KOKULU

PURO

TUVALET SABUNLARI 100 DE 100 SAFTIR

FAAL p - 184